

Driemaandelijks tijdschrift van de
Vereniging voor
Genealogie en Historie
Westerwolde

Redactie

Theo Hofman (eindredactie)
Bert Roossien

Redactieadres:

Nic. Beetsstraat 19
9636 GJ Zuidbroek
tel. 0598-452417 (na 19 uur of in het weekend)
e-mail: m.j.hofman@xs4all.nl

Secretariaat en ledenadministratie

B. Roossien
Purmerlaan 26
9501 AX Stadskanaal
tel. 0599-618897
e-mail: info@streekhistorischcentrum.nl

Penningmeester

G. Kamies
Postkade 51
9503 AJ Stadskanaal
tel. 0599-617272

Bankrekeningnr.: 3586.06.063 t.n.v. Vereniging voor
Genealogie en Historie Westerwolde
Gironr.: 4222401

Lidmaatschap

- contributie: € 15,00 per jaar, inclusief tijdschrift uit te reiken op de driemaandelijke bijeenkomsten of toegezonden per post
- donateurs: € 13,00 per jaar, met tijdschrift, toegezonden per post (alleen voor verenigingen en stichtingen)
- voor toezending van het tijdschrift buiten Europa gelden andere tarieven, informatie hierover kunt u verkrijgen bij het secretariaat

Archief en boekencollectie van de vereniging

Streekhistorisch Centrum
Ceresstraat 2
9502 EA Stadskanaal
tel. 0599-612649
(voor leden gratis toegankelijk)

Internet

U vindt onze vereniging op het internet:
<http://members.tripod.com/~westerwolde>
beheerder van de homepage: F.Jager
e-mail: westerwolde@gmail.com

---

niets uit dit tijdschrift mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotografie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de redactie

---

Jaargang 27 nr. 2+3,

oktober 2006

Inhoud

De Lutje Meulen in Blijham (K.F. Beumée en M.J. Hofman)	- 30 -
Kwartierstaat van de kinderen van Derk Poel (idem)	- 34 -
Twee stammen of toch twee loten uit dezelfde stam? (II) (R. en Chr. Koens)	- 36 -
Raadsele rond vier olielampjes uit Laudermarke (H. Groenendijk)	- 54 -
H@ndig	- 56 -
Een zwervend bestaan (samenvatting door B. Roossien)	- 57 -
Telefoonaansluitingen in 1954: Bellingwolde	- 59 -
Kwartierstaat van Harm Kraai schrijver in Westerwolde (P. Scheper)	- 60 -
Tijdschriften en Boeken (B. Roossien)	- 61 -

Van de redactie

Er is nog steeds dringend behoefte aan artikelen, zowel genealogie als meer algemeen historische onderwerpen zijn welkom.

Vragen van leden aan leden

M.J. Hofman is op zoek naar foto's of Ansichtkaarten van verdwenen boerderijen in Blijham. Ook foto's van Blijhamster dorpsgezichten zijn welkom. Een en ander t.b.v. het boerderijenboek Blijham in wording.
Reacties kunnen naar tel.nr. 0598-452417 of via e-mail: m.j.hofman@xs4all.nl

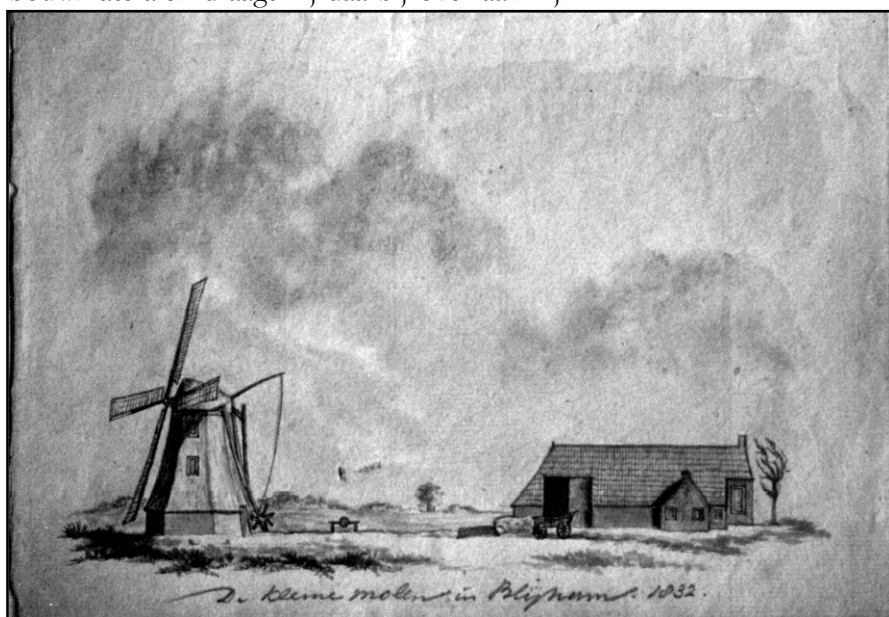
De Lutje Meulen in Blijham

K.F. Beumee en M.J. Hofman

De oudste koren- en pelmolen in Blijham dateerde uit ca. 1613 en was tot 1822 de enige molen in het dorp. De eerste aanwijzing voor een in aanbouw zijnde tweede molen wordt gevonden in het archief van de notaris te Wedde. In december 1822 verklaart Gerhardus Hindriks Hazelhoff dat hij een aanvang heeft gemaakt met de bouw van een molen op een kiel land van mr. J. van Gessler de Raad. De bouwmaterialen draagt hij daarbij over aan zijn

1 Deze pentekening van de molen met de boerderij is in 1832 gemaakt, waarschijnlijk door een lid van de predikantenfamilie Koppius.

zwager Albert Folkerts Hazelhoff. De fundamenten voor de molen liggen er dan al, het metselwerk en het benodigde hout liggen op de bouwplaats. Het riet voor de bedekking is bij de Winschoter Hogebrug opgeslagen, de roggemolenstenen bevinden zich nog bij de molenmaker Geert Koopman te Oude Pekela. Gerhardus Hazelhoff is op dat moment nog bedrijfsleider op een andere boerderij te Blijham.

Albert Hazelhoff woont in 1812 al op deze plaats, in een klein boerderijtje (waarschijnlijk dezelfde als op de eerste kadastrale kaarten), met zijn gezin en een aantal dienstboden. Eigenaar van de grond is dan Jacob van Gessler de Raadt, vrede-richter te Bellingwolde. Albert

Hazelhoff huurt in 1815 voor 6 jaren land erbij van Jochem Wilts Abbes, landbouwer op de Heemen.

Dit bedrijf is steeds een combinatie van molen en boerderij geweest. Behalve voor het malen van granen werd de molen ook gebruikt om gerst te pellen tot gort. Volgens de Kroniek van het geslacht Haselhoff werd het bedrijf in 1822 getroffen door de veepest en besloot Albert Hazelhoff om molenaar te worden. Hij overleed tijdens de bouw van de molen.

In 1857 werd de molen 'omhoog gebracht'. Uit de kadastrale tekeningen is af te leiden dat in 1865 de woning herbouwd en aanmerkelijk vergroot is. Tegenover de woning (aan de overkant van de weg) lag een 'laan als weiland' die een altijd begaanbare verbinding door de weilanden vormde tussen het voetpad door de Bouwte en de Hoofdweg.

Het eigendom van de beklemming met een vaste jaarhuur van fl.

30,- wordt door de erven De Raadt in 1842 verkocht aan Fredrik Schönfeld, predikant te Bellingwolde.

De naam Lutje Meulen slaat op het verschil met de ander koren- en pelmolen in Blijham. Beide molens waren achtkantige bovenkruiers, maar de vlucht van de Lutje Meulen bedroeg ca. 65 voet, terwijl de andere molen een vlucht had van ca. 72 voet.

Een derde korenmolen werd pas in 1906 gebouwd, aan de huidige Wiltslaan (afgebrand 1947). Op de plaats van de huidige Markeweg verrees rond 1900 een houtzaagmolen (afgebroken 1945).

Eigenaren

1822 - 1855

---

¹ Kadaster: OAT en Minuutplan

ALBERT FOLKERTS HAZELHOFF, ged. Wedde 20 okt 1776, ovl. Blijham 14 dec 1823, z.v. Folkert Alberts Hazelhoff en Sieke Jans. Geh. Wedde 8 dec 1815 met **FENNIGGIEN ABELS HE(E)RES**, geb./ged. Blijham 12/17 jun 1792, ovl. Wedde 13 dec 1858, d.v. Abel Heeres Heeres en Harmina Heres.

Kinderen, geb. Blijham:

- **Folkert Hazelhoff**, geb. Blijham 19 okt 1816 → opvolger
- **Harmina Hazelhoff**, geb. 28 sep 1819. Geh. Midwolda 28 apr 1848 met **Jan Heckman**, blauwverver, geb. Beerta ??ca. 24 aug 1819, z.v. Gerhard Haijes Heckman en Jantje Houwen.

Fenniggiën hertr. Wedde 2 sep 1826 met de molenaar **DOEDO REINDERS HOUWEN**, geb. Beerta 24 apr 1794, ovl. Wedde ca. 17 apr 1875, z.v. Reinder Jans Houwen en Mettje Doedes

1855 - 1888

FOLKERT HAZELHOFF, geb. Blijham 19 okt 1816, ovl. Blijham 27 jan 1880. Geh. (1) Wedde 5 mei 1855 met **GEERTJE ENGELS EDING**, geb. Wedderbergen 19 mrt 1825, ovl. Blijham 9 sep 1865, d.v. Engel Hindriks Eding en Swaantje Karsiens Edens.

Geh. (2) Wedde 13 mei 1870 met **ALKE HUIZING**, geb. Wedde 30 aug 1829, ovl. ??Wedde ca. 27 jan 1905, d.v. Jan Geerts Huizing en Tiebe Elzes Hazelhoff

Kinderen, geb. Blijham:

- **Engel Hazelhoff**, geb. 6 mei 1856 → opvolger (1)
- **Albert Hazelhoff**, geb. 23 sep 1858, ovl. Blijham 20 jan 1863
- **Doedo Folkerts Hazelhoff**, geb. 9 okt 1861 → opvolger (2)
- **Albert Hazelhoff**, geb. 8 mrt 1864, ovl. Blijham 14 apr 1871

Bij de boedelscheiding in 1888 krijgt Engel Hazelhoff de molen. Doedo krijgt land dat tot dan mandelig was.

1888 - 1928

ENGEL HAZELHOFF, geb. Blijham 6 mei 1856, ovl. Blijham 7 mrt 1928, ongehuwd.

Na het overlijden van Engel Hazelhoff ging de molen over op zijn broer Doedo Folkerts.

1928 - 1945

DOEDO FOLKERTS HAZELHOFF

, geb. 9 okt 1861 Geh. Wedde 3 mei 1888 met

TITIA CATHARINA HERMANNA ROELOFS, geb. Bell. 3 jun 1863, ovl. Bh. 25 okt 1930, d.v. Feiko Roelfs Roelofs en Sieka Helenius Schuring.

Doedo Hazelhoff had een boerderij

elders in Blijham en stelde Derk Poel aan als molenaar. Poel vervulde deze functie tot 13 april 1945, het moment dat de molen door oorlogsgeweld werd vernietigd. Daarnaast was hij bedrijfsleider op het boerderijtje naast de molen. Het echtpaar Poel-Hekman woonde tot het einde van de zestiger jaren in deze woning.

Onderstaand verslag over de gebeurtenissen van 13 mei 1945 werd geschreven door Derk Poel.

's Morgens zeven uur was alles doodstil op de weg. Twee Duitse soldaten gaan een poos daarna naar de kapschuur tegenover de molen. Later gaat één weg, maar de ander blijft. Na een half uur vertrekt die ook, Wij, dat waren R. Hamster, J. Nijboer, D. Hazelhoff en ondergetekende, gaan daar bij de kapschuur eens kijken om te zien wat die Duitsers daar uitgevoerd hebben, maar we konden niets vinden. We blijven daar een poos praten, totdat plm. half tien plotseling de kogels ons om de oren vliegen. We zeggen tegen mekaar: " 't Wordt tijd dat we weg komen, want de Engelsen komen er aan". En jawel, we waren nog maar net in huis, toen er twee tanks aldoor vurende in de richting van de Hogebrug raasden. Toen zij een poos later terug keerden bleven ze bij de driesprong staan en schoten op de Kleine Molen. Vooral de kap. Tegen ongeveer half elf begon die te branden. Ondergetekende is nog met een brandblusapparaat naar boven geweest, maar het brandde al te erg. Ook hebben we de brandspuit No.1 van 't station gehaald, maar tegen die vlammen konden we niets uitrichten. Aan de pogingen tot blussen werkten o.m. mee

2 De Lutje Meul'n rond 1930

Achter de molen is de villa te zien van de familie Waalkens (aan het Oosteinde), gebouwd in 1927.

behalve ondergetekende: Harm Reit, Pauwel Schreuder, Heiko Poel en enige anderen.

De as van de molen viel om plm. half twaalf omlaag.
Onze mooie molen, een sieraad voor Blijham, was er geweest

Na de vernietiging was een kenmerkend stukje Blijham voorgoed veranderd. Dit inspireerde W. de Jong in 1949 tot het volgende gedicht:

DE LEUTJE MEUL'N IN BLIJHAM

Ains ston op 'n kruuspunt van. drei wegen
'n meul'n stoer en fier,
't was 'n boak'n veur ons aal'n
veul joaren ston' e hier.

Nou is 't 'n lege plekke,
de meul'n, hai is nait rneer.
Hai is vaal'n in oorlogsdoagen,
hai sneuwelde ... op 't veld van eer.

Wie, mimen die ... doe luttje meul'n,
moar in gedachten zai 'k die nog ... zo fier doar staon.
Ik wait het wel, doe konst die nait veveer'n,
Want den haast doe 't wel doan.

Moar 't slimste is dei lege ploatse...
dat lege stee in't laand,
Nooit zell'n dien wiek'n weer draai'n,
't wordt mie benaand om 't haart bekaand.

Hail veul hest zain gebeur'n,

veul vreugd en laid ging aan dien vout veurbie,
moar nooit zolst doe 'n gebaim verroaden
en doarom eer'n wie nog, aaltied die.

Rond 1970 werden de nog aanwezige resten van de molen opgeruimd en de molenaarswoning (op dat moment bewoond door de familie S. Geuken) afgebroken. De gemeente Bellingwedde wees in 1974 het gebied waarop o.a. de molen had gestaan aan tot uitbreidingsgebied ten behoeve van woningbouw. Het plan kreeg de naam Lutje Meulen. De straatnamen in dit gebied herinneren nog aan de molen: o.a. Swikstellen en Kruidrad.

Bronnen, o.a.:

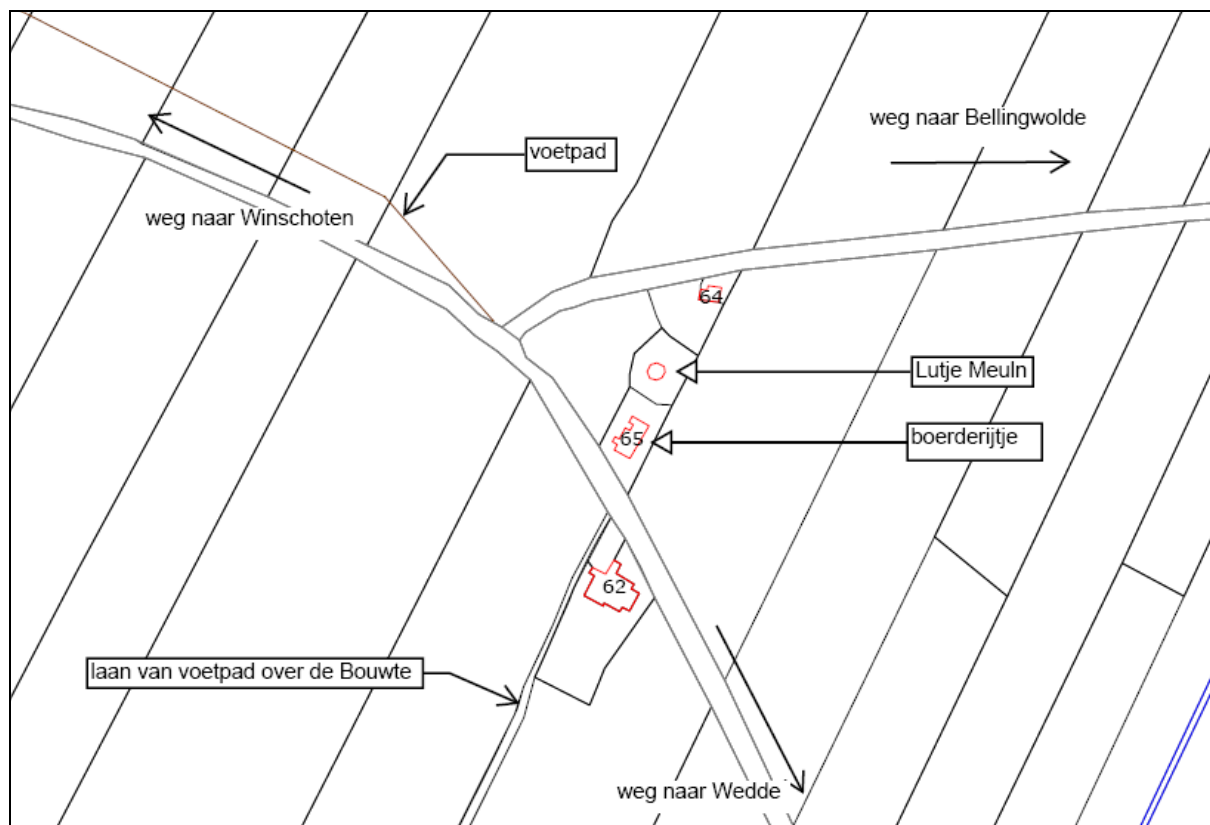
- Afdeling Blijham Groninger Mij van Landbouw deel I en II
- www.molendatabase.nl voor informatie over bestaande en verdwenen molens

---

3 Huidige situatie (detail uit topografische kaart 13A. De cirkel geeft de plaats aan waar in het dorp Blijham de Lutje Meul'n heeft gestaan

---

4 Situatie rond 1830, gebaseerd op de eerste kadastrale kaart. Het pand met nummer 62 was later in gebruik als smederij.

5 Derk Poel en Henderika Hekman

Kwartierstaat van de kinderen van Derk Poel

32 Jan Jans Poel ≈ Wymeer 2 jan 1764 † Wedde 29 okt 1819 X	34 Derk Berends Bolman arbeider * Midwolda 21 feb 1768 † Oude Pekela 16 sep 1829 X Winschoten 20 mei 1793	36 Harmannus Jans Poort ≈ Midwolda 12 jun 1768 † Midwolda 8 jan 1841 X Midwolda 17 mei 1795	38 Berend Gerrits ten Kate arbeider * 1770 † Kleinemeer 26 nov 1837 X	40 Hindrik Pieters * Bellingwolde ca. 1748 † 26 aug 1808 X	42 Frans Hinderks Meijer arbeider * ca. 1750 † Hamdijk 23 dec 1829 X	44 Jan Bosboom	46 Jan van Anken
33 Geesje Frederiks * ca. 1767 † Hoorn 11 jan 1829	35 Geesje Helmers van Dijk * Veendam 20 okt 1765 † Oude Pekela 13 aug 1831	37 Grietje Julles * Nieuwolda 25 jul 1764 † Midwolda 29 okt 1827	39 Jantje Jans * Kalkwijk 17 aug 1770 † Sappemeer 3 nov 1852	41 Antje Berends ≈ Bellingwolde 4 aug 1754 †	43 Trijntje Jans Heits * †	45 Taatje Oltmans	47 Antje Gaaikens
16 Aike Jans Poel arbeider * Spijkerboor 15 sep 1807 † Blijham 26 jan 1880 X Wedde 16 mei 1828	17 Leentje Derks Bolman dienstmeid * Oude Pekela 7 okt 1797 † Lutjeloo 15 aug 1870	18 Jan Harmannus Poort kuiper * Midwolda 9 apr 1803 †	19 Jantje Berends ten Cate * Kleinemeer ca. 1799 † Blijham 7 jan 1858	20 Harm H. Hageman ≈ Beerta 5 apr 1787 †	21 Elske Frans Meijer ≈ Bellingwolde 22 aug 1790 † Bellingwolde 20 jun 1857	22 Berend Bosboom * Ditzummerhamrik ca. 1796 † Blijham 27 mei 1869	23 Hilke van Anken * Weener (D) ca. 1799 † Lutjeloo 7 jan 1873 X
8 Derk Poel arbeider * Wedde 8 feb 1836 † X Wedde 10 dec 1859	9 Grietje Poort * Lutjeloo 17 dec 1833 † Lutjeloo 25 dec 1920	10 Frans Hageman timmerman * Bellingwolde 22 jul 1827 † Wedderheide 23 feb 1916 X Nieuweschans 22 apr 1858	11 Taalke Bosboom * Nieuweschans 22 nov 1827 † Blijham 9 feb 1909				
4 Harbert Berend Poel arbeider * Lutjeloo 21 mrt 1861 † Hoorn 17 sep 1899 X Wedde 31 mei 1882	5 Elsien Hageman * Wedde 21 jan 1859 † Blijham 27 aug 1947						
2 Derk Poel landarbeider, molenaar * de Morige 13 sep 1888 † Winschoten 11 mrt 1973 X Wedde							
1 a. Harbert Berend Poel , * 24 mei 1913 Blijham, † 18 mrt 1914 Groningen (AZG) b. Hindertje Poel , * 30 dec 1914 Blijham X 26 mrt 1941 Oude Pekela c. Elsien Poel , * 8 jan 1917 Blijham, † 23 jul 1998 Winschoten X 31 mei 1941 Wedde							

laatste molenaar op de Lutje Meulen te Blijham

48	50	52	54	56	58	60	62
Jarke Geerts Hekman * ca. 1739 † Blijham 1 mrt 1791	Cornelius Geerts Veen ≈ Blijham 14 apr 1771 † Oude Pekela 27 jun 1835	Wessel Louwes Dorgeloo landbouwer ≈ Blijham 28 jun 1750 † 18 mrt 1815 Blijham	Jacob Berents Verver blauwverver, wolkammer * †	Jan Adams arbeider * ca. 1756 † Nw Pekela 30 okt 1833	Filippus Derks arbeider * ca. 1753 (?) † Wedde 24 okt 1808	Hinderik H. Ottjes arbeider, landbouwer ≈ Blijham 24 apr 1757 † Blijham 22 jan 1822	Luiken Jans Mening arbeider, landbouwer ≈ Wedde 2 mei 1773 †
X Blijham 19 mrt 1783	X Blijham 5 okt 1793	X Blijham 20 feb 1798	X	X Nw Pekela 18 jul 1790	X Wedde 8 mei 1791	X Blijham 23 mei 1789	X Blijham 30 apr 1797
49	51	53	55	57	59	61	63
Bijke Eppes boerin ≈ Blijham 1 apr 1757 † Oude Pekela 17 feb 1835	Engeltje Jans ≈ Wedde 28 nov 1773 † Oude Pekela 9 aug 1838	Hinderika Roelfs Kuiper boerin * Blijham 20 mei 1776 † Blijham 6 mei 1831	Antje Alberts Mugge * †	Hindrikkijn Arends * Nw Pekela 6 mrt 1763 † Nw Pekela 8 feb 1800	Geesien Harms * rond 1766 ? †	Remke Jans Snelter ≈ Wedde 26 sep 1762 † Wedde 18 jan 1844	Luktje Geerts ≈ Blijham 23 jan 1774 † Oude Pekela 18 apr 1828
24	25	26	27	28	29	30	31
Geert Jarkes Hekman landgebruiker ≈ Blijham 13 jun 1784 † Oude Pekela 4 feb 1863 X Oude Pekela 16 jul 1822	Aike Cornelius Veen * Oude Pekela 18 sep 1804 † Oude Pekela 28 aug 1886	Roelf Wessels Dorgeloos ≈ Blijham 5 jul 1801 † Stadskanaal 20 sep 1847 X Wedde 8 jun 1833	Grietje Jacobs Verver * Nw Pekela 21 nov 1806 † Lutjeloo 6 jul 1887	Arent Jans Kenter arbeider * Nw Pekela 10 feb 1792 † Oude Pekela 3 jul 1852 X Wedde 5 nov 1819	Janna Filippus Begeman arbeider, dienstmeid ≈ Wedde 15 sep 1799 † Blijham 27 jan 1830	Hindrik H. Ottjes arbeider, landbouwer ≈ Blijham 28 feb 1802 † Blijham 8 okt 1857 X Wedde 9 mei 1829	Anna Luikes Meening spinster ≈ Blijham 18 dec 1803 † Blijham 7 jul 1884
12	13	14	15				
Engel Hekman arbeider * Oude Pekela 23 feb 1830 † Lutjeloo 13 mei 1900 X Wedde 30 mei 1857	Hinderika Dorgeloos * Blijham 7 aug 1834 † Blijham 11 mrt 1898	Jan Arents Kenter arbeider * Blijham 14 okt 1821 † Lutjeloo 29 apr 1914 X Wedde 23 apr 1853	Luktje Ottjes * Lutjeloo 11 aug 1832 † Lutjeloo 26 apr 1917				
6		7					
Roelf Hekman dienstknecht * Blijham 24 mei 1870 † Blijham 6 mrt 1954		Hindertje Kenter dienstmeid * Oude Pekela 9 jun 1871 † Winschoten 2 jun 1945 X Wedde 5 apr 1893					
Henderika Hekman dienstmeid * Lutjeloo 6 jun 1893 † Winschoten 30 mrt 1972 19 feb 1913							

Jacob Beumee, * 28 jan 1914, † 22 feb 1992 Stadskanaal, z.v. Klaas Freerk Beumee en Kornelia Wildeman
Jacob Deves, * 15 jan 1913 Alteveer, † 15 nov 1989 Oude Pekela, z.v. Jan Jan Dreves en Antje ter Veldhuis

Twee stammen of toch twee loten uit dezelfde stam?

(II)

Rolf en Christian Koens

Vervolg op jaargang 27, nr. 1, pag. 14 e.v.

IV.2. TAMME TIJAERTS, ovl. na 17 mei 1717, zoon van Tjaert Coenes en Tjadduwe Poppens, trouwde in Bellingwolde op 22 Juli 1694 met **GRIETJE HARMENS**, afkomstig uit Vriescheloo, ovl. in Bellingwolde voor 27 mei 1746, dochter van Harmen Engelkes en Geertruit Hindricks.

21.06.1682 Edzko Tiaerts, voor zich zelf en voor zijn broer Tamme Tiaerts, en Derck Tiaerts, Warmke Warmkes, als sibbevoogd over Etta Tiaerts, de andere voogden zijn reeds overleden, verkopen aan Eghbert Swijckens, Sibrant Nombdes en Reentko Reents de nalatenschap zoals Etta van haar vader heeft geerfd. I.p.v. Etta Tiaerts wordt vervolgens gesproken over Etta Hommes. Deze akte wordt pas 21 oktober 1684 verzegeld, aangezien ds. Wijncko Tonckes overlijdt².

Uit dit huwelijk:

1. **Harmen Tammes**, ged. in Bellingwolde op 26 mei 1695, trouwde in Bellingwolde op 15 mei 1734 met Chartje Abels, ged. in Blijham op 6 september 1711, dochter van Abel Jans en Tijaektjen Aaldriks.

15.05.1734 H.C. Harmen Tammes en Gartie Abels. Bruidegom: Tiaert Tammens, broer, Geertruit Tammens, zuster, Swaentie Bruggers, aangetrouwde moei, Harmen Hindricks, neef, Harmen Engelkes, neef, Geertien Engelkes, nicht, Jan Vriese, aangetrouwde neef. Bruid: Abel Jans en Harmke Ukes, vader en stiefmoeder, Jan Abels, broer, Lupke Tiarkes, neef en voormond, Hillenius Tiarkes, neef³.

2. **Geertruit Tammes**, ged. in Bellingwolde op 28 januari 1700, trouwde in Bellingwolde op 13 april 1740 met **Jan Abels**, ged. in Blijham op 31 mei 1705, zoon van Abel Jans en Tijaektjen Aaldriks.

13.04.1740 H.C. Jan Abels en Geertruit Tammes. Bruidegom: Abel Jans en Harmke Ukes, vader en stiefmoeder, Harmen Tammens en Gartie Abels, zwager en zuster, Frouwke Abels, zuster. Bruid: Grietie Engels, moeder, Harmen Tammens, broer, Harmen Hindricks en Geertruidt Hilwerts, neef en nicht, Harmen luppes, neef, Else Luppes, neef, Jan Vriese, aangetrouwde neef⁴.

Uit dit huwelijk:

a) **Grietje Jans**, ged. in Bellingwolde op 7 januari 1742, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 19 februari) 1768 met Hindrik Hofsnijder Schmaal, zoon van Willem Schmaal.

19.02.1768 H.C. Hindrick Hofsnijder Schmaal en Grietje Jans. Bruidegom: Willem Schmaal, vader, Lucas en Sijgefridus Schmaal, broers, Geesijna Schmaals, zuster, Boel Aijlkes, neef, Harmannus Schmaal, neef, Koene Aijlkes, neef, Derk Haselhof, neef, Ailke Schmaal, neef, Grietje Schmaals, nicht. Bruid: Jan Abels en Geertruit Tammes, vader en moeder, Tjaakje Jans, zuster, Menso Abels, halve oom, Boelke Aikes, aangetrouwde halve oom, Uide Jans, aangetrouwde neef⁵.

b) **Tjaaktje Jans**, ged. in Bellingwolde op 28 november 1745, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 20 juni 1777) met **Abel Jans**.

20.06.1777 H.C. Abel Jans en Tjaakje Jans. Bruidegom: Jan Klaasen, aangetrouwde oom en voormond, Jan Abels, oom en voormond, Wolbert Koens, vreemde voogd, Jan Vriese en Taatjen Hindriks, halfbroer en aangetrouwde halfzuster, Hindrik Vriese, halfbroer, Remke Harms en Wendelke Vriese, aangetrouwde halfbroer en halfzuster, Gartje Abels, moei, Menste Abels, halve oom, Zwaantje Jans, nicht, Tjaakjen Jans, nicht, Eltje Sijpkens, aangetrouwde neef, Else Reinders en Rikste Menstes,

---

² Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

³ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁴ idem

⁵ idem

aangetrouwde halve neef en halve nicht. Bruid: Jan Abels en Geertruid Tammes, vader en moeder, Grietje Jans, zuster, Gartje Abels, moei, Jan Klaasens, aangetrouwde oom, Menste Abels, halve oom, Zwaantje Jans, nicht, Tjaakje Jans, nicht, Eltje Sijpkens, aangetrouwde neef⁶.

3. **Tjaert Tammes Koerts**, ged. in Bellingwolde op 28 januari 1700.

III.2. ILBEN COENES, ovl. na 18 februari 1678, dochter van Coene Hindrix en Ette Tijaerts, trouwde (1) met **DERCK POPPENS**, ovl. voor 13 maart 1661, zoon van Poppo Alerts en Ette Tammes, trouwde (2) in Beerta (huw.contr. op 13 maart) 1661 met **EPPO EBELS**, kerkvoogd in Midwolda, ovl. voor 6 februari 1678, zoon van Ebelo Eppens en Anna Dercks.

- 13.03.1661 H.C. Eppe Ebels en Ilben Coenes. Brg.: Ebel Eppes; Hommo Eppes, oom; Jan Dercks, oom; Onno Edzes en Derck Ebels als 2 gebroeders; Hijndrick Sijbes, oom; Br.: Poppo Aelders, vader; Tiaert Coenes, Tiabbe Coenes, broers; Aijlcko Boeles, zwager; Getuigen: Gerrit Arents en Wilcko Gerrits⁷.
- 19.02.1669 Tjaert Coens en Eppe Ebels en Ilben Coens (ehel.) maken een verwisseling van landen en goederen. Tjaert Coens draagt over aan Eppe Ebels en Ilben Coens (ehel.) 21 deimt land gelegen in de heerd, zoals wijlen Poppo Aelers in eigendom heeft toebehoord en zoals deze landen Tjaert zijn toegedeeld bij deelbrief dd. 16 maart 1668. Eppe Ebels en Ilben (ehel.) dragen over aan Tjaert Coenes hun erfgoed van hun ouders afkomstig. Eppe en Ilben betalen toe 2200 car.gld. Getuigen: Egbert Hermans en Jan Janssen⁸.
- 19.02.1669 Eppe Ebels en Ilben Coenes (ehel.) verkopen aan Derck Ebels en Ette Dercks (ehel.) 21 deimt land met het deel van de behuizing gelegen in de heerd, zoals Derck Ebels en Ette (ehel.) gebruiken. Prijs: 4200 car.gld. Getuigen: Luij Pieters en Egbert Hermans⁹.
- 17.06.1669 Eppe Eebels en Ilben Coenes] (ehel.), in Midwolda, lenen van Hillenio Eppens, pastor in Blijham, en Remcke Elleri (ehel.) 1000 car.gld. à 5%. Getuigen: [Tonnijs Tijackes] en [Sijbel Meckes]¹⁰.
- 06.02.1678 Joannes Taken, pastor, Epko Ebbels en Roelef Hendricks, kerkvoogden in Midwolda, verklaren ontvangen te hebben van Ilben Coens, weduwe van Eppo Ebels, gewezen kerkvoogd van Midwolda, 56 car.gld. 15 st. Getuigen: Eggo Haijckes en Ebo Taken¹¹.
- 18.02.1678 Derck Ebels en Willem Ebels, ter ener, en Ilben Coens, weduwe van Eppo Ebels, geassisteerd door Boelo Aeijelckes, haar neef, ter andere zijde. Ze maken een afhandeling m.b.t. de heerd land, de behuizing etc. Derck Ebels en Willem Ebels verkrijgen de heerd, de behuizing, te weten huis en schuur, de levende have, paarden, koeien etc., hooi en het koren. Ze zullen aan Ilben betalen voor het huis etc. 2100 car.gld. en voor de roerende goederen 600 car.gld. Getuigen: Hendrick Mertens en Ebo Taken¹².
- 18.02.1678 Derck Ebels, namens zijn vrouw, verkoopt aan Willem Ebels, zijn broer, en Ewe (ehel.) zijn deel van de behuizing en roerende goederen, zoals hij heeft verkregen uit de afhandeling met zijn Ilben Coens, de weduwe van zijn broer. Prijs: 1335 car.gld. Getuigen: Boele Aeijlckes en Hendrick Mertens¹³.
- 20.02.1678 Ilben Coens, weduwe van Eppo Ebels, en Boelo Aeijlkes, wegens zijn moeder, met Edzko Engels, te Bellingwolde, verkopen aan Oncko Melles en Harmke (ehel.), te Noordbroek, b deel van een stuk land te Noordbroek, ten noorden de diaconie, ten oosten de kosterij, ten zuiden Jan Rengers, ten westen kopers. Prijs: 206 car.gld. Getuigen: Ebo Taken en mr. Ebo Autjes¹⁴.

Uit dit huwelijk:

1. **Ette Dercks**, zie IV.3.

IV.3. ETTE DERCKS, dochter van Derck Poppens en Ilben Coenes, trouwde in Beerta (huw.contr. op 12 maart) 1668 met **DERCK EBELS**, zoon van Ebelo Eppens en Anna Dercks.

⁶ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁷ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

⁸ idem

⁹ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

¹⁰ Rechterlijke Archieven van Midwolda, 1596 – 1811, S.H. Abels / T.K.J. Wagenaar, Eexterzandvoort / Groningen, 2001

¹¹ idem

¹² idem

¹³ Rechterlijke Archieven van Midwolda, 1596 – 1811, S.H. Abels / T.K.J. Wagenaar, Eexterzandvoort / Groningen, 2001

¹⁴ idem

- 12.03.1668 H.C. Derck Ebels en Ette Dercks. De bruid brengt in 102 deimt land zoals ze geërfd heeft van haar vader en bestevader. Brg.: Ebel Eppes en Hille Aijssens (ehel.); Onno Edsens en Eppe (ehel.); Willem Ebels, broer; Hijndrick Reiners en Haijo Pieters, neven; Br.: Eppe Ebels en Ilben Coenes, ouders; Hommo Poppes, pr.vmd; Ijmel Geerts, vr.vgd; Tjaert Coenes, Hijndrick Coenes en Aijlcke Boelens, ooms; Hijndrick Engels, neef; Getuigen: Pieter Hijndricks en Wilco Gerrits¹⁵.
- 19.02.1669 Eppe Ebels en Ilben Coenes (ehel.) verkopen aan Derck Ebels en Ette Dercks (ehel.) 21 deimt land met het deel van de behuizing gelegen in de heerd, zoals Derck Ebels en Ette (ehel.) gebruiken. Prijs: 4200 car.gld. Getuigen: Luij Pieters en Egbert Hermans¹⁶.
- 10.05.1670 Derck Ebels en Ette Dercks (ehel.) lenen van Ocko Tonckens, pr.vmd. en Ijmel Geerts, vreemde voogd over de ouderloze kinderen van Egbert Tonckens en Bonje Egberts (gew. ehel.), de sibbevoogd is overleden, 1100 car.gld. à 5%. Getuigen: Egbert Hermans en Pieter Mattheus¹⁷.
- 16.05.1670 Derck Ebels en Ette Dercks (ehel.) verkopen aan Bartolt Jans en Asse (ehel.) een deimt bovenland min 2 roeden oosterd in de Beerta, ten noorden Jan Hermans en Jurjen Cuiper, ten oosten Jan Abels als eigenaar, ten zuiden Luij Pieters, ten westen Grietjen Swijckens. Bovendien de vruchten op het land staande. Dit land is gekocht dd. 22 mei 1646 door Poppo Aelers van jr. Hemmo Huninga. Prijs: 76 car.gld. Getuigen: Folckert Allers en Pieter Mattheus¹⁸.

Uit dit huwelijk:

1. **Aleit Dercks**, ged. in Blijham op 11 maart 1670.
2. **Jantien Dercks**, ged. in Blijham op 19 november 1671.
3. **Gepke Dercks**, ged. in Blijham op 8 oktober 1676.

III.3. **WENDELKE COENES**, dochter van Coene Hindrix en Ette Tijaerts, trouwde met **AEIJLCKO BOELENS**, zoon van Boelo Roelfs en Tjadewe.

Uit dit huwelijk:

1. **Aeijlcke Aeijlckens**, zie IV.4.
2. **Coeno Aeijlckens**, zie IV.5.
3. **Tettje Aeijlckens**, zie IV.6.
4. **Boelo Aeijlckens**, zie IV.7.

IV.4. **AEIJLCKE AEIJLCKENS**, ged. in Blijham op 19 maart 1643, ovl. voor 21 januari 1691, dochter van Aeijlcko Boelens en Wendelke Coenes, trouwde in Blijham (huw.contr. op 20 april) 1668 met **GEERT HINDRICKS**, zoon van Hindrick Meinerts en Geertruidt Geerts.

- 20.04.1668 H.C. Geert Hindricks en Aelcke Aeilkes. Hij nog scheiding met zijn voorstanderen over vaderlijke goederen. Bruidegom: Mense Jans en Geertruid[tek. Geerts] stiefvader en sv en moeder, Harmen Meinderts vm, Luiken Meynarts, Jan Meninge, Jan Wibbens ooms, Sibolt Hovinge olde oom, Roelf Broers vv. Bruid: Aeilko Boelens en Wendelke[tek. Coenes] vader en moeder, Tjark Boelens, Luppe Boelens ooms, Aeyssso Boeles[tek. "husfrouwe van ... Hoebbelynck"] moei, Tjaart Coenes, Hindrik Coenes ooms, Ailke Berents, Harmen Berents, Boele Berents, Heyno Berents vedders¹⁹.

Uit dit huwelijk:

1. **Hindrick Geerts**, ged. in Blijham op 12 maart 1669, trouwde in Finsterwolde (huw.contr. op 10 maart) 1701 met **Lupke Aijolts**, dochter van Aijolt Galtjes en Trijne Alberts.

13.03.1701 H.C. Hindrick Geerts en Lupke Aijolts. Bruidegom: Ockjen en Eltje Geerts, zusters, Etsko Tjaars, dedigsman. Bruid: Aijolt Galtjes en Trijne Alberts, vader en moeder, Albert en Galtje Aijolts, broers, Albert Galtjes en Greetjen Alberts, oom en moei, Sicke Galtjes en Hemke, oom en moei²⁰.
2. **Ockjen Geerts**, trouwde in Finsterwolde (huw.contr. op 7 november) 1710 met Geert Hindrix.

¹⁵ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

¹⁶ idem

¹⁷ idem

¹⁸ idem

¹⁹ Huwelijkscontracten van Blijham, 1629 – 1704, Klaas Bijsterveld

²⁰ Huwelijkscontracten Finsterwolde, 1701 – 1811, bewerkt door Harm Selling, Amsterdam, 2000

07.11.170 H.C. Geert Hindrix en Ockjen Geerts. Bruidegom: Hindrick Geerts en Haijke Geerts, zoon en dochter, Jan Alers en Rolef Geerts, dedigsmannen. Bruid: Eltje Geerts, zuster²¹.

3. Eltje Geerts.

IV.5. COENO AEIJLCKENS, kerkvoogd in Blijham, ovl. na 20 november 1726, zoon van Aeijlcko Boelens en Wendelke Coenes, trouwde met **HEMME LOUWERTS**, ovl. voor 14 mei 1704, dochter van Louwert Bauckens en Lucke Jans.

14.05.1704 Coeno Aijlkens, voor zich zelf en als leg.tut. voor zijn kinderen, met Poppo Hillenius, nom.ux., versetten en verpachten aan Jan Hansen hun eigendomlijk heerdje land in de Beerta, zoals Jan Hansen gebruikt, ten noorden de Hardenberger swette, ten oosten Phoebo Doedes erfgenamen, ten zuiden de Heresloot, ten westen Reentko Reents. Prijs: 4173 car.gld. 5 st. Tijd: 9 jaar. Huur: 8 gld. per deimt. Getuigen: Pieter Hindrix en Albert Jacobs²².

Uit dit huwelijk:

1. **Lucke Coenes**, zie V.1.
2. **Teiske Coenes**, ged. in Blijham 1687, vermoedelijk jong ovl..
3. **Frouwe Coenes**, zie V.2.

V.1. LUKKE COENES, ovl. voor 19 september 1752, dochter van Coeno Aeijlckens en Hemme Louwerts, trouwde (1) in Blijham (huw.contr. op 20 november) 1705 met **ELTJO HILLENIOUS**, landbouwer in Beerta, aldaar ged. op 11 april 1669, ovl. voor 4 augustus 1709, zoon van Hillenius Eppens en Remke Elleri, trouwde (2) in Blijham (huw.contr. op 30 november) 1726 met **HERMANNUS GASTMAN**, ovl. voor 28 september 1751.

30.04.1709 Arent Jans en Gepke Phoebens (ehel.), te Winschoten, lenen van Eltjo Hillenius en Lucke Coenes (ehel.) 200 car.gld. à 42%. Getuigen: Arent Jans en Habbo Claessen²³.

27.03.1710 Reentko Reents, Ellerus Hillenius en Renko Andries, voogden over het minderjarige dochtertje van wijlen Eltjo Hillenius en wijlen Lisabet Egbers, ter ener en Lucke Coenes, tweede huisvrouw van wijlen Eltjo Hillenius, stiefmoeder van het dochtertje. Ze maken een afhandeling. Lucke Coenes koopt van de voogden de gehele nalatenschap van Eltjo Hillenius, de levende have, huismansgereedschap, roerende goederen. Prijs: 765 car.gld. Getuigen: Roelf Tobias en Eppo Willems²⁴.

16.04.1717 Zacharias Veltrup Brouwer, bij Winschoterzijl, en Trijntje Berents (ehel.) zijn schuldig aan Lucke Coens, weduwe van Eltjo Hillenius, 105 car.gld. à 5%. Getuigen: Jan Igges en Habbo Claasen²⁵.

30.11.1726 H.C. Harmannus Garstman en Lukke Koenes, weduwe van Eltjo Hillenius. Lukke heeft een voorzoon. Brg.: Hermannus Alberts, neef; Luppoo Hendriks in plaats van de broeder des bruidegoms doct. Wess.Gartsman die versogt en niet gekomen is. Br.: Koene Aijlkens, vader; Aijelke Boelens, neef; Getuigen: Klaas Tobias en Stoppher Christiaans²⁶.

10.06.1728 Otto Rienkens Holst, Aijelko Boelens en Luppoo Hendriks, als voogden over de onmondige zoon van Eltjo Hillenius bij Lukke Koenes, ze lenen van Hermannus Gartsman [=Hermannus Garstman] en Lukke Koenes (ehel.), stiefvader en moeder, 600 gld. à 42%. Getuigen: mr. Geerd Harms en Otto Schults²⁷.

09.11.1733 Remke Hillenius, weduwe van Otto Rienkes Holst, als leg.tut., draagt over aan Eltio Hillenius, het derde deel van huis en plaats oostwaarts in de Beerta, tot dusverre door Jan Haijes gebruikt en bewoond, ten noorden de Tiam, ten oosten Jan Fokkes meierwijze, ten zuiden de Heresloot, ten westen heer syndicus Tjaden. Prijs: 2282 gld. 10 st. Welke koopschat in obligatien en een ingeloste versegeling en geld door Harmannus Gartsman en Lukke Coens is betaald. Getuigen: mons. Jannes Meijer en Fokko Edses²⁸.

15.06.1740 Harmannus Garstman, Allardus Relotius en Nomdo Carsiens, voogden over de minderjarige kinderen van Hermannus Albertz bij Jantjen Relotius, verkopen aan Harmannus Garstman en Lukke Coens (ehel.) drie kampen land in de Beerta groot ca. 7

²¹ idem

²² Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

²³ idem

²⁴ idem

²⁵ idem

²⁶ idem

²⁷ idem

²⁸ idem

- deimt gelegen in de heerd van Phoebus Doedens, zijn de door Nomdo Zuidema het laatst gebruikt geweest. Prijs: 1373 car.gld. Getuigen: Rotgert Geertz en Wigbolt Pieters Swart²⁹.
- 03.07.1753 Juffer Hemmechijn Garstman ter ener en Eltje Hillenius, geassisteerd door zijn vrouw Magdaleentje Smaals, ter andere zijde. Ze maken een afhandeling van de nalatenschap van Harmannus Garstman, eerste comparanten vader, en getrouwd geweest met Lukke Coenes, tweede comparanten moeder. Eerste comparant zal uit de boedel vooruit hebben te genieten 3800 car.gld., met een stuk land gelegen bij Oude Schans. Tweede comparant zal gedurende twee jaar borg staan voor de levering van het geld. Getuigen: Lammert Derkx en Haiko Arentz³⁰.
- 03.07.1753 Juffer Hemmechijn Garstman ter ener en Eltje Hillenius, geassisteerd met zijn vrouw Magdaleentje Smaals, kinderen en erfgenamen van hun overleden moeder, Lukke Coenes, maken een akkoord m.b.t. de nalatenschap van Lukke Coenes. De tweede comparant bekend ontvangen te hebben, ten eerste het derde deel van de plaats in de Beerta zoals door haar moeder bewoond en gebruikt, aangekocht voor 2200 car.gld. Ten tweede een stuk land daaraan liggende van ca. 6 deimt Wapkes genaamd. Ten derde de plaats met de behuizing in Blijham door tweede comparanten bewoond en gebruikt. Ten vierde ca. 12 deimt land daaraan liggende. Juffer Hemmechijn Garstman heeft ontvangen: ten eerste een heerd van ca. 14 deimt land in Nieuw Beerta, zoals wordt gebruikt door Aepko Jacobs. Ten tweede enig land liggende in de heerd waarop Ufke Folkers woont. Huur: 30 car.gld. Ten derde, 3 plaatsjes in Hoorn gelegen met de behuizinge. Ten vierde, een stuk land van ca. 112 deimt gelegen in Blijham en de Ossecamp genoemd. Ten vijfde, ca. 22 deimt gelegen in de heerd van Harm Lubbers in Blijham. Huur: 135 car.gld. Ten zesde, ca. 7 deimt land met het deel van de behuizing zoals wordt bewoond en gebruikt door Jan Abels= weduwe, in Blijham. Huur: 45 gld. Ten zevende, 3300 car.gld., ook in verzegelingen en obligaties. Dit bedrag wordt voldaan door haar broer(!) Eltje Hillenius. Verder worden nog enige goederen verdeeld, waaronder de sjees welke naar Hemmechijn Garstman gaat. Getuigen: Lammert Derkx en Haiko Arentz³¹.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Eltjo Herman Eltjes**, zie VI.1.
2. **Aeltjen Eltjes**, ged. in Beerta op 9 augustus 1708.
3. **Hillenius Eltjes**, ged. in Beerta op 14 juli 1709.

VI.1. ELTJO HERMAN ELTJES, landbouwer in Beerta, ged. in Beerta op 9 augustus 1708, zoon van Eltjo Hillenius en Lukke Coenes, trouwde in Blijham op 9 oktober 1729 met **MAGDALENA SCHMAAL**, ged. in Beerta op 14 december 1707, dochter van Hermannus Schmaal en Beelke Hazelhoff.

Uit dit huwelijk:

1. **Eltjo Hillenius**, ged. in Beerta op 30 juli 1730, ovl. in Beerta op 13 augustus 1808, trouwde in Blijham op 9 november 1755 **Trijntje Luickens**, ged. in Blijham op 7 april 1730, ovl. in Beerta in mei 1773.
- 07.11.1755 H.C. Eltje Hillenius en Trijntje Luikens. voor de bruidegom : Eltje Hillenius x Magdalena Smaals, vader en moeder; Harmannus Smaal, broer; Koene Aielkes, broer; Luktie Elties, zuster; Hemmigjen Garstman, halve moei; Lucas en Willem Smaal, ooms; Ettie Smaals, nigte; Harmannus Smaal, neef; Hester Schinkels, nigte; Rientko Holst, halve neef; Eltjo Holst, halve neef; Hillenius Poppes, halve neef; Boele Aielkes, neef. voor de bruid: Tjaaktjen Tjarks, moeder; Derk Egbers, broer; Tjarke Luikens, broer; Elisabet Derks, zuster; Eppijn Luikens, zuster; Vrouwe Luikens, zuster; Eppo Hillenius, a.broer; Anna Derks, moei; Tjarke Lupkes, neef; Rixte Luikens, a.nigte; Trijntje Lupkes, nigte; Tjarke Hillenius, neef; Rixte Aielkes, a.nigte; Egge Berents, a.neef; Grietje Harms, nigte; Freerk Elzes, a.neef; Evert Harms, neef; Rixte Harms, nigte; Berent Zibels, a.neef; Frouwe Bonnekes, nigte; Jan Bonnekes, neef; Hindrik Gosselaar, a.neef. getuigen: Poppo Hillenius en Peter Geerts³².
- 18.05.1782 Dries Steffens, te Vriescheloo, Tetje Steffens, voor zich zelf, en met volmacht van haar man Aldert Boeles, in Vriescheloo, verkopen aan Eltjo Helenius, in de Beerta, en Harmannus Schmaal en Hester Schinkels (ehel.) te Blijham, 5 deimt land in de Beerta, tot dusverre gebruikt door Eltjo Helenius, ten noorden en oosten B. ten Have,

²⁹ idem

³⁰ idem

³¹ idem

³² Huwelijkscontracten van Blijham, 1704 - 1763

- predikant te Wagenborgen, en consorten, ten zuiden Meerten Geerts, meierwijze, ten westen Bontko Jans. Prijs: 1750 gld. Getuigen: Karsijn Jakobs en Edzo Jans³³.
- 26.05.1791 Eltjo ten Have, te Farmsum, en Eltjo Helenius, Eppo Helenius en Eppo Aalders Edzes, als voogden over de beide minderjarige zonen van wijlen de eerwaarde heer B.ten Have, in leven predikant te Wagenborgen, en wijlen zijn vrouw Lukjen Eltjes, ter andere zijde. Ze maken een afhandeling van de nalatenschap van B.ten Have en Lukjen Eltjes. Eltjo ten Have heeft reeds ontvangen aan verzegelingen, obligaties en geld 6166 gld. 18 st. 5 duiten. De tweede comparanten hebben reeds ontvangen 12370 gld. 8 st. 4 duiten. De eerste comparant heeft tevens ontvangen 109 gld. Terwijl de tweede comparant ontvangen heeft een bijbel met gouden beslag en een gouden oorijzer. Onverdeeld blijven 4 deimt land in Nieuw Beerta, gebruikt door de erfgenamen van Ufke Folkers; 4 deimt land te Blijham door Freerk Gosselaar gebruikt, nog enige landerijen in drie stukken gelegen met Eppo Helenius en Tjark Helenius mandelig, waarvan twee stukken worden gebruikt door Eppo Helenius en het derde stuk wordt gebruikt door Berend Eilders weduwe. Mandelig blijft ook de te betalen lijftocht aan de weduwe van Helenius Eppes ter grootte van 40 gld. Getuigen: collector Rentje Wigbolts en Jurjen Tjarks³⁴.
- 27.07.1799 Berend Oestens en Hilje Wubbjes (ehel.), in de Beerta, zijn schuldig aan Eltjo Helenius, in de Beerta, 1000 gld. à 4%. De schuld is afkomstig van een obligatie ten laste van wijlen Oest Berends en Wobbechijn Pieters (gew.ehel.) dd. 1 november 1771. Getuigen: Pieter Derks en Sjamme Boelkens³⁵.
- 18.12.1799 Eltjo Helenius, de vader, in de Beerta, draagt over aan Eltjo Helenius, de zoon, en Jantjen Helenius (ehel.), in de Beerta, de eigendomlijke behuizing en schuur, tuin en appelhof en ca. 54 deimt, waarop de behuizing staat, oostwaarts in de Beerta, ten noorden het Tjam, ten oosten Berend Oesten, meierwijze, ten zuiden de Heresloot, ten westen Bontko Jans en consorten. Prijs: 17125 gld. Bovendien nog 22 deimt, gelegen in 5 deimt, mandelig met Jan Heres en vrouw. Prijs: 875 gld. Het geheel wordt op rente genomen, betaald als huur à 3%. De vader mag in blijven inwonen en krijgt zelf een bedstee naar eigen keuze. Hij betaalt hiervoor kostgeld. Getuigen: Pieter Derks Wolthekker en Marten Jans³⁶.

Uit dit huwelijk:

- a) **Tjaakjen Eltjes**, trouwde in Beerta (huw.contr. op 7 juni) 1780 **Tjark Jans Bontkes**.
07.07.1780 H.C. Tjark Jans, van Ulsda, en Tjaakjen Eltjes, van de Beerta. Brg.: Hilje Harms, moeder; Duurt Harms en Eppijn Jans (ehel.), zuster; Harm Bontkes en Heike Freriks, broer en zijn verloofde bruid; Bontko Jans en Trijntje Geerts (ehel.), broer; Wubbo Jans en Egbert Jans, broers; Jantjen Jans, zuster; Eildert Wubbjes, oom; Berent Sibolts en Frouwe Bontkes (ehel.), moei; Tjark Bontkes, halve oom; Geeske Hindriks Gosselaar, nicht; Bontko Hindriks Gosselaar, neef; Frouwe H.Gosselaar, nicht; Geert Pieters Starke en Eppijn Berents (ehel.), nicht; Afijn Wubbjes, halve nicht; Br.: Eltjo Helenius, vader; Eltjo Eltjes, broer; Tjaakjen Tjarks, grootmoeder; Helenius Hanssen en Elizabeth Luikens (ehel.), moei; Luiken Tjarks, neef; Hans Helenius, neef; Getuigen: Folkert Houwes en Frerik Hindriks Gosselaar³⁷.
- b) **Eltjo Hillenius Eltjes**, trouwde in Beerta (huw.contr. op 14 november) 1794 **Jantjen Hillenius**, dochter van Helenius Hanssens en Elizabeth Luikens.
14.11.1794 H.C. Eltjo Helenius, van de Beerta, en Jantjen Helenius, van de Ulsda. Brg.: Eltjo Helenius, vader; Tjark Bontkes, aangetrouwde broer; Hans Lammerts en Trijntje Luikens (ehel.), zuster; Eppijn Luikens, moei; Helenius Hanssen en Elizabeth Luikens (ehel.), moei; Tjarko Luikens en Gartjen Tammes (ehel.), oom; Koeno Aeijlkes, oom; Eltjo Bonckes] en Jan Bonckes(?), Haije Tjarks] en Trijntje Tjarks, zusters kinderen; Harmannus Schmaal ten Have, neef; Br.: Helenius Hanssens en Elizabeth Luikens, ouders; Hans Lammerts en Trijntje Luikens (ehel.), broer; Lammert Helenius], Luiken Helenius] en Tjark Helenius, broers; Poppo Jans en Epke Hanssens (ehel.), moei; Jan W. Roemeling en Afijn Hanssens (ehel.), moei; Eltjo Helenius, aangetrouwde oom; Eppijn Luikens, moei; Tjarko Luikens en Gartjen Tammes (ehel.), oom; Detmer Hommes, aangetrouwde neef; Edzo Hommes en Remke Helenius (ehel.), nicht; Tjark Bontkes, aangetrouwde neef; Willem Roemeling], Jantjen

³³ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

³⁴ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

³⁵ idem

³⁶ idem

³⁷ idem

- Roemeling] en Renske Jans Roemeling, neef en nichten; Helenius Detmers, neef; Luiken Pieters en Eppijn Everts (ehel.), neef; A. Meijnet en Tjaaktjen Pieters (ehel.), nicht; Luiken Tjarks], Tamme Tjarks], Derk Tjarks, Helenius Tjarks] en Frouwe Tjarks, neven en nicht; Getuigen: Berend Oestens en Marten Jans.
- 18.12.1799 Eltjo Helenius, de vader, in de Beerta, draagt over aan Eltjo Helenius, de zoon, en Jantjen Helenius (ehel.), in de Beerta, de eigendomlijke behuizing en schuur, tuin en appelhof en ca. 54 deimt, waarop de behuizing staat, oostwaarts in de Beerta, ten noorden het Tjam, ten oosten Berend Oestens, meierwijze, ten zuiden de Heresloot, ten westen Bontko Jans en consorten. Prijs: 17125 gld. Bovendien nog 22 deimt, gelegen in 5 deimt, mandelig met Jan Heres en vrouw. Prijs: 875 gld. Het geheel wordt op rente genomen, betaald als huur à 3%. De vader mag in blijven inwonen en krijgt zelf een bedstee naar eigen keuze. Hij betaalt hiervoor kostgeld. Getuigen: Pieter Derks Wolthekker en Marten Jans³⁸.
- 03.05.1805 Bontko Jans op de Ulsda, nog Ettjen Bontkes, geassisteerd door haar man Jan Eltjens Sijpkens, op Winschoter Zuiderveen, Hilje Bontkes en Aaltjen Bontkes, op de Ulsda, verkopen aan Eltjo Helenius en Jantjen Helenius (ehel.), in de Beerta, hun eigendomlijke 8 deimt land oostwaarts in de Beerta met de til en de vrije uitdriift naar de Hereweg. Ten noorden het diep, ten oosten de kopers, ten zuiden en westen Lammert Pieters meierwijze. Aankomstbrief: 13 september 1779 Beerta. Prijs: 7035 gld. Getuigen: Jan IJsebrands Mulder en Wubbo Jans Poorta³⁹.
- 26.10.1808 Eltjo Helenius en Jantjen Helenius (ehel.), in de Beerta, Hans Lammerts en Trijntje Luikens (ehel.), te Nieuw Beerta, Eltjo Tjarks, Hilje Tjarks, Trijntje Luikens, geassisteerd door haar man Daniel Abrahams, te Finsterwolde, H. S. Muller en Eltjo Tjarks, in qlt. voor Jan Tjarks, maken een deling van de goederen van wijlen Eltjo Helenius, overleden 13 augustus 1808 te Beerta. De gehele boedel bedraagt 32204 gld. 12 st. Getuigen: Jan Steffens en Marten Jans⁴⁰.
- 20.12.1810 Klaas Harberts Reininck en Eltjo Helenius, als diakenen in de Beerta, verkopen aan Roelf Gerrits en Elizabeth Harms (ehel.) in de Beerta, hun behuizing in de Beerta, nr.159, met de beklemming van de grond en de tuin. Aankomstbrief: 29 januari 1808 Beerta. Ten noorden de Hereweg, ten oosten verkopers en cons., of de mandelige laan, ten zuiden het Beersterdiep, ten westen Jan Scholtens. Vaste huur: 16 gld., aan Klaas H. Reininck. Op de tuin ten oosten van het huis staat nog een huisje, nr.158, welke tot huur betaald 2 gld. 10 st. Prijs: 720 gld. Borg: Derk Sietes. Getuigen: Krijno Klaassens Nieborg en Hindrik Barelds⁴¹.
- c) **Trijntje Luikens**, trouwde in Beerta (huw.contr. op 9 mei) 1798 **Hans Lammerts**, zoon van Helenius Hanssens en Elizabeth Luikens.
- 09.05.1798 H.C. Hans Lammerts, van de Ulsda, en Trijntje Luikens, van de Beerta. Brg.: Helenius Hanssens en Elizabeth Luikens, ouders; Lammert, Luiken en Tjark Hanssens, broers [= Lammert Hillenius; Luiken Hillenius en Tjarko Hillenius]; Jantjen Hanssens [=Jantje Hillenius], zuster; Poppo Jans en Epke Hanssens (ehel.), moei; Jan W. Roemeling en Afijn Hanssens (ehel.), moei; Eltjo Helenius, oom; Eppijn Luikens, moei; Tjarko Luikens en Gartjen Tammes (ehel.), oom; Detmer Hommes en Jantjen Helenius (ehel.), nicht; Edzo Hommes en Remke Helenius (ehel.), nicht; Eltjo Helenius, neef; Tjark Bontkes, aangetrouwde neef; Willem, Jantjen en Renske Jans Roemeling, neef en nichten; Helenius Derks en Eelberen Edzes (ehel.), neef; Luiken Pieters en Eppijn Everts (ehel.), neef; A. Meijnet en Tjaaktjen Pieters (ehel.), nicht; Luiken Tjarks en Epke Harberts (ehel.), neef en nicht(!); Tamme, Derk, Jacob, Helenius en Tjaaktjen Tjarks, neven en nicht; Br.: Eltjo Helenius, vader(!); Eltjo Helenius, broer; Tjark Bontkes, aangetrouwde broer; Eppijn Luikens, moei; Helenius Hanssens en Elizabeth Luikens (ehel.), moei; Tjarko Luikens en Gartjen Tammes (ehel.), oom; Koeno Aeijlkes, oom; Eltjo Helenius, Jan Tjarks, Hilje en Trijntje Tjarks, zusters kinderen; Jan Heeres,

³⁸ idem

³⁹ idem

⁴⁰ idem

⁴¹ idem

- aangetrouwde neef; Harmannus Schmaal ten Have, neef; Getuigen: Bontko Jans en Freerk Hindriks Gosselaar⁴².
- 26.10.1808 Eltjo Helenius en Jantjen Helenius (ehel.), in de Beerta, Hans Lammerts en Trijntje Luikens (ehel.), te Nieuw Beerta, Eltjo Tjarks, Hilje Tjarks, Trijntje Luikens, geassisteerd door haar man Daniel Abrahams, te Finsterwolde, H. S. Muller en Eltjo Tjarks, in qlt. voor Jan Tjarks, maken een deling van de goederen van wijlen Eltjo Helenius, overleden 13 augustus 1808 te Beerta. De gehele boedel bedraagt 32204 gld. 12 st. Getuigen: Jan Steffens en Marten Jans⁴³.
2. **Lukien Hillenius**, begraven in Noordbroek op 22 juni 1790, trouwde in Wagenborgen (huw.contr. op 13 december) 1764 met **Berent ten Have**, pastor in Wagenborgen, geboren in Vriescheloo op 27 februari 1734, ovl. in Wagenborgen op 11 maart 1789, zoon van Aeijlt Eppes en Anna Berents.
- 13.12.1764 H.C. Bernardus ten Have, predikant te Wagenborgen, geboren Lutjeloo in Westerwolde, zoon van Aeijlt Eppes en Anna Berents (gew.ehel.), en Luktjen Helenius, van Blijham, dochter van Eltjo Helenius en Magdalena Schmaal (gew.ehel.). Brg.: Aeijlt Eppes, vader; Eppo Hillenius, broer; Hillenius Eppes, broer; Tjark Helenius, zwager; Rixte Aeijlts, zuster; Jacob Sijbelts, neef; Albert Egges, aangetrouwde neef; Br.: Eltjo Hillenius, broer; Harmannus Schmaal, broer; Koene Aeijlkes, broer; Getuigen: Pieter Pieters Vos en Hebel Pieters⁴⁴.
- 01.05.1767 Onne Jans en Wopke Ebels (ehel.), te Wagenborgen, lenen van B. ten Have, pastoor te Wagenborgen, en Luktjen Helenius (ehel.) 200 gld. à 4%. Borg: Ebel Wabbes, van Woldendorp. Getuigen: Sjadde Redmers, van Bierum, en Jan Ailders, van Wagenborgen⁴⁵.
- 26.05.1791 Eltjo ten Have, te Farmsum, en Eltjo Helenius, Eppo Helenius en Eppo Aalders Edzes, als voogden over de beide minderjarige zonen van wijlen de eerwaarde heer B.ten Have, in leven predikant te Wagenborgen, en wijlen zijn vrouw Lukjen Eltjes, ter andere zijde. Ze maken een afhandeling van de nalatenschap van B.ten Have en Lukjen Eltjes. Eltjo ten Have heeft reeds ontvangen aan verzegelingen, obligaties en geld 6166 gld. 18 st. 5 duiten. De tweede comparanten hebben reeds ontvangen 12370 gld. 8 st. 4 duiten. De eerste comparant heeft tevens ontvangen 109 gld. Terwijl de tweede comparant ontvangen heeft een bijbel met gouden beslag en een gouden oorijzer. Onverdeeld blijven 4 deimt land in Nieuw Beerta, gebruikt door de erfgenamen van Ufke Folkers; 4 deimt land te Blijham door Freerk Gosselaar gebruikt, nog enige landerijen in drie stukken gelegen met Eppo Helenius en Tjark Helenius mandelig, waarvan twee stukken worden gebruikt door Eppo Helenius en het derde stuk wordt gebruikt door Berend Eilders weduwe. Mandelig blijft ook de te betalen lijftocht aan de weduwe van Helenius Eppes ter grootte van 40 gld. Getuigen: collector Rentje Wigbolts en Jurjen Tjarks⁴⁶.

Uit dit huwelijk:

- a) **Hermannus Schmaal ten Have**, trouwde in Beerta (huw.contr. op 17 januari) 1799 met **Nantje Steffens**, dochter van Steffen Hindricks en Geertruid Jans.
- 17.01.1799 H.C. Hermannus Schmaal ten Have, van Wagenborgen, en Nantje Steffens, van Nieuwe Pekela. Brg.: Geertjen Nantjes Dallinga en Geesijn Pieters Vos, aangetrouwde zusters; Eltjo Helenius, oom; Eltjo Helenius en Jantjen Helenius (ehel.), neef; Hans Lammerts en Trijntje Luikens (ehel.), nicht; Aiolt Eppes, Epe Tjarks en Jantjen Sibolts (ehel.), Hommo Helenius, Lupko Helenius, neven en aangetrouwde nicht; Eltjo Tjarks], Jan Tjarks] en Hilje Tjarks, neven en nicht; Br.: Steffen Hindriks en Geertruid Jans (ehel.), ouders; Hindrik Berends Plukker en Aaltjen Jans (ehel.), half zuster; Jan Derks en Seike Jans (ehel.), half zuster; Folkert Haselhof, aangetrouwde oom; Trijntje Jans, moei; Albert Folkerts Haselhof] en Nantje Folkerts Haselhof, neef en nicht; Jurjen Harkes en Trijntje Febus (ehel.), neef; Tammo Jurjens en Nantjen Harkes (ehel.), nicht; Jan Jans Harkes en Grietje Jans, neef en nicht; Jan Jans Tjapkes, aangetrouwde neef; Aaldrik Jans Haken en Mijntje Jans (ehel.), nicht; Luitjen Jans Bakker en Annechijn Jans (ehel.), nicht; Tjapko

⁴² idem

⁴³ idem

⁴⁴ Rechterlijke Archieven van Wagenborgen, 1610 – 1811, S.H. Abels / T.K.J. Wagenaar, Eexterzandvoort / Groningen, 2000

⁴⁵ idem

⁴⁶ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

Abels] en Nantje Abels, neef en nicht; Corneliske Rotgers, nicht; Getuigen: Andries Poppes en Poppo Freerks⁴⁷.

3. **Beelke Hillenius**, ged. in Blijham op 21 maart 1732, jong ovl..
4. **Hermannus Schmaal**, ged. in Blijham in Augustus 1734, trouwde met **Hester Schinckel**, ged. in Bellingwolde op 16 december 1736, dochter van Lukas Hazelhof en Hiskjen Smaal.

18.05.1782 Dries Steffens, te Vriescheloo, Tetje Steffens, voor zich zelf, en met volmacht van haar man Aldert Boeles, in Vriescheloo, verkopen aan Eltjo Helenius, in de Beerta, en Harmannus Schmaal en Hester Schinkels (ehel.) te Blijham, 5 deimt land in de Beerta, tot dusverre gebruikt door Eltjo Helenius, ten noorden en oosten B. ten Have, predikant te Wagenborgen, en consorten, ten zuiden Meerten Geerts, meierwijze, ten westen Bontko Jans. Prijs: 1750 gld. Getuigen: Karsijn Jakobs en Edzo Jans⁴⁸.

Uit dit huwelijk:

- a) **Magdalena Schmaal**, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 12 mei) 1785 met **Jan Heeres**, zoon van Heere Jans en Albertje van Oosten.

12.05.1785 H.C. Jan Heeres en Magdalena Schmaal. Bruidegom: Heere Jans en Albertje van Oosten, vader en moeder, Willem en Jacobus Heeres, broers. Bruid: Harmannus Schmaal en Hester Schinkels, vader en moeder, Eltje Hillenius en Coene Ailkes, ooms, Tjark Jans en Tjaaktjen Eltjes, aangetrouwde neef en nicht, Eltje Hillenius, neef, Luken Eltjes, neef, Trientje Lukens, nicht, Eltje Hillenius ten Have, neef⁴⁹.
5. **Hillenius Hillenius**, ged. in Blijham op 17 december 1741, jong ovl..
6. **Beelke Hillenius**, ged. in Blijham op 18 augustus 1743.
7. **Koene Aeijlkes**, geb. in Blijham ca. 1744, ovl. in Blijham 2 mei 1812, ongehuwd
8. **Hillenius Hillenius**, ged. in Blijham op 10 april 1746.

V.2. FROUWE COENES, ged. in Blijham op 11 februari 1687, ovl. voor 9 juli 1728, dochter van Coene Aeijlckens en Hemme Louwerts, trouwde in Blijham (huw.contr. op 6 mei) 1707 met **JAN ABELS**, ovl. voor 3 juli 1753, zoon van Abel Jans en Charske Jans Hemkes.

03.07.1753 Juffer Hemmechijn Garstman ter ener en Eltje Hillenius, geassisteerd met zijn vrouw Magdaleentje Smaals, kinderen en erfgenamen van hun overleden moeder, Lukke Coenes, maken een akkoord m.b.t. de nalatenschap van Lukke Coenes. De tweede comparant bekend ontvangen te hebben, ten eerste het derde deel van de plaats in de Beerta zoals door haar moeder bewoond en gebruikt, aangekocht voor 2200 car.gld. Ten tweede een stuk land daaraan liggende van ca. 6 deimt Wapkes genaamd. Ten derde de plaats met de behuizing in Blijham door tweede comparanten bewoond en gebruikt. Ten vierde ca. 12 deimt land daaraan liggende. Juffer Hemmechijn Garstman heeft ontvangen: ten eerste een heerd van ca. 14 deimt land in Nieuw Beerta, zoals wordt gebruikt door Aepko Jacobs. Ten tweede enig land liggende in de heerd waarop Ufke Folkers woont. Huur: 30 car.gld. Ten derde, 3 plaatsjes in Hoorn gelegen met de behuizing. Ten vierde, een stuk land van ca. 112 deimt gelegen in Blijham en de Ossecamp genoemd. Ten vijfde, ca. 22 deimt gelegen in de heerd van Harm Lubbers in Blijham. Huur: 135 car.gld. Ten zesde, ca. 7 deimt land met het deel van de behuizing zoals wordt bewoond en gebruikt door Jan Abels= weduwe, in Blijham. Huur: 45 gld. Ten zevende, 3300 car.gld., ook in verzegelingen en obligaties. Dit bedrag wordt voldaan door haar broer(!) Eltje Hillenius. Verder worden nog enige goederen verdeeld, waaronder de sjees welke naar Hemmechijn Garstman gaat. Getuigen: Lammert Derkx en Haiko Arentz⁵⁰.

Uit dit huwelijk:

1. **Tettje Jans**, ged. in Blijham op 8 april 1707.
2. **Hemmechien Jans**, ged. in Blijham op 8 april 1708.
3. **Chartje Jans**, ged. in Blijham op 28 maart 1712.

IV.6. TETTJE AEIJLCKENS, ovl. voor 19 december 1684, dochter van Aeijlcko Boelens en Wendelke Coenes, trouwde in Blijham (huw.contr. op 12 april) 1672 met **OCKE BOELES**, ovl. voor 7 februari 1716, zoon van Boelo Ockes en Geertjen Boeles.

⁴⁷ idem

⁴⁸ idem

⁴⁹ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁵⁰ Rechterlijke Archieven van Beerta, 1608 – 1811, Samenstelling door S.H. Abels, Eexterzandvoort, 2000

- 12.04.1672 H.C. Ocko Boelens en Tetje Ailkens, genoemd zijn sal. ouders en zuster, getuigen OB Jacob Hindriks oom, Rixte Veenhuis moei, Ocko Herens neef, Geertruit Hagius, Trijntje Jacobs en Hille Jacobs nigten, getuigen TA Ailco Boelens en Wendelke Coenens vader en moeder, Aelcke Ailckes zuster, Boele Ailckens, Coene Ailkens broers, Tjarck Boelens oom, Aisse Huibelijngs en Luppe Nomnes[niet schrijven] moeis⁵¹.

Uit dit huwelijk:

1. **Geertien Ockes**, trouwde met (1) in Blijham (huw.contr. op 21 juli) 1700 met **Feije Heeres**, ged. in Blijham op 13 maart 1659, zoon van Heere Feijes en Trintje Jacobs, trouwde met (2) in Blijham (huw.contr. op 7 februari) 1716 met **Hero Elses**, zoon van Elso Addens en Menste Heerens.

21.07.1700 H.C. Feijo Heeres en Geertien Ockes, getuigen FH Feijko Lupkes stiefvader, Jacob Heres, Luppoo Heres, Sebo Heres broers, getuigen GO Ocko Boeles vader, Albertje Ockes stiefmoeder, Boelo Aeijskes en Coene Aijelkes ooms⁵².

07.02.1719 H.C. Hero Elzes en Geertien Ockes, wed. van Feijo Heres. Voor de bruidegom : Elso Addens x Mense Heeres, vader; Adde Elzes, broer; schoolmeester Pieter Borchers, swager; Derck Haselhof en Berent Geerts, ooms. Voor de bruid: Ocke Boeles, vader; Aijelke Ockes, broer; Else Bruggers, swager; Boele en Koene Aijelkes, ooms; Aijelke Boeles en Albert Reijnts, vedders. Getuigen: Luppoo Eppes en Zebo Geerts⁵³.

Uit het eerste huwelijk:

- a) **Heere Feijes**, ged. in Blijham op 16 mei 1701, trouwde in Vriescheloo op 15 augustus 1753 met **Frouwe Aielkens**.
  - b) **Trijntje Feijes**, ged. in Blijham op 2 november 1704, trouwde in Wildervank op 4 april 1727 met **Jan Jans**.
  - c) **Boelo Ockes**, ged. in Blijham op 4 april 1706.
  - d) **Tjarck Feijes**, ged. in Blijham op 1 april 1708, trouwde in Winschoten op 15 mei 1738 met **Sijpke Haijkes**.
  - e) **Tettje Feijes**, ged. in Blijham op 1 april 1708, trouwde in Blijham (huw.contr. op 5 mei) 1728 met **Roelf Leffers**, ged. in Blijham op 20 mei 1700, zoon van Leffert Roelfs en Geertien Garwijns.
- 05.05.1727 H.C. Roelf Leffers en Tetje Feijes. Voor de bruidegom : Geert Leffers, broer; Gerrit Roelfs en Harm Kouvaats, ooms. Voor de bruid: Aielko Okkes, oom en sv.; Hero Elses (heeft niet willen tekenen) x Geertje Feijes, stiefvader en moeder; Hero Feijes, broer; Trijnje Feijes, zuster; Jan Jans, wager; Zebo Heres, oom; Else Bruggers, a.oom. Getuigen: Wubbe Tjabben en Abel Jans⁵⁴.
- f) **Frouke Feijes**, ged. in Blijham op 17 november 1709.
  - g) **Wendelke Feijes**, ged. in Blijham op 13 september 1711.
  - h) **Boelo Feijes**, schoolmeester in Wedde, ged. in Blijham op 5 juni 1713, ovl. voor 1 maart 1747, trouwde in Wedde (huw.contr. op 17 april) 1737 met **Anna Maria Ellingh**, dochter van Hinderik Ellingh en Trijntjen.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- i) **Else Herens**, ged. in Blijham op 15 november 1716, trouwde in Blijham (huw.contr. op 10 mei) 1737 met **Frouwe Bontkes**, ged. in Beerta op 31 juli 1718, dochter van Bontko Jans en Eppien Tjarcks.

10.05.1737 H.C. Elzo Heres en Frouwe Bontkes. voor de bruidegom : Hero Elzes x Geertien Okkes, vader en moeder; Hero Feijes en Boelo Feijes, halfbroers; Trijntje Feijes en Tettje Feijes, halfzusters; Jan Jans en Roelf Leffers, zwagers; Edzart Elties (tektent Hiddens), a.oom; Anne Maria Elling, a.zuster; Aike Jans x Renske Elzes en Albertus Jans x Trijntje Elzes, a.ooms en halve moeis; Jan Mintjes, a.oom; Elze Bruggers, a.oom; Lijsebet Beerents, a.moei; Geertruit Hindriks, a.moei; Okke Aeilkes, neef. voor de bruid : Lupke Tjarks, oom en pv.; Jan Bontkes en Sophia Bontkes, broer en zuster; Hillenius Tjarks, oom; Harmannus Molanus, halve oom; Tjark Jans, neef. getuigen: Geert Berents Harke en Jurrien Evers⁵⁵.

2. **Aeijske Ockes**, ged. in Blijham op 20 augustus 1676, ovl. voor 5 oktober 1742, trouwde in Blijham (huw.contr. op 21 september) 1707 met **Antje Geerts**, dochter van Geert Engels en Fenne Hindricks Tuinker.

⁵¹ Huwelijkscontracten van Blijham, 1629 – 1704, Klaas Bijsterveld

⁵² idem

⁵³ Huwelijkscontracten van Blijham, 1709 – 1762, Geert Wiecher Spelde, Groningen

⁵⁴ Huwelijkscontracten van Blijham, 1709 – 1762, Geert Wiecher Spelde, Groningen

⁵⁵ idem

3. **Boelo Ockes**, ged. in Blijham op 20 december 1677.

IV.7. BOELO AEIJLCKENS, zoon van Aeijlcko Boelens en Wendelke Coenes, trouwde met **GRIETJE WOLBERTS**, dochter van Wolbert Hinderks.

Uit dit huwelijk:

1. **Frouwe Boeles**, trouwde in Bellingwolde op 17 november 1709 Albert Reints.

Uit dit huwelijk:

- a) **Tielke Alberts**, ged. in Bellingwolde op 5 juni 1711.
  - b) **Reint Alberts**, ged. in Bellingwolde op 24 februari 1715.
  - c) **Wolbert Hinders**, ged. in Bellingwolde op 10 maart 1717.
  - d) **Grietje Alberts**, ged. in Bellingwolde op 24 maart 1719.
2. **Aeijlcko Boelens**, diaken in Blijham, trouwde (1) in Blijham op 14 mei 1711 met **Geesien Berents**, ged. in Blijham op 18 februari 1694, dochter van Berent Geerts en Lucretia Haselhof, trouwde (2) in Blijham op 1 mei 1729 met **Bouwe Harms**.

15.04.1711 H.C. Aeijlcke Boeles en Geessijn Berents. voor de bruidegom : Boele Aeijckes x Grietie Wolbers, ouders; Koene Aijelkes, oom; Harm Wolbers, Hindrik Wolbers en Koene Wolbers, halve ooms; Albert Berent (tekent Reinders), zwager; Aijse Tjabbes en Jurke Hindriks, neven. voor de bruid: Berent Geerts x Lucretia Hazelhofs, ouders; Lucas Haselhof, grootvader; pastor Cranenburch van Wedda, oom; Folkert Engelberts, oom; Derk Haselhof, oom; pastor Henr. Hommerkhuisen, neef; Elso Haselhof Borchgrave, neef. getuigen: Elso Harmens en Sebo Heres⁵⁶.

29.04.1729 H.C. Aeijlcke Boeles en Bouwe Harms. voor de bruidegom : Tjark Boeles, broer; Albert Reints (tekent Reinders), zwager; Geert Harms, zwager; Lucas Schmaal, zwager; Wendeltje Boeles, zuster; Rixte Boeles, zuster; Hindrik Wolbers oom; Aaltie Peters, tante; Berent Geerts, schoonvader; Eltie Hillenius, neef. voor de bruid : Adde Folkerts (tekent Folkert Harmen) en Jan Harmens, broers; Luppe Luppes, oom; Sijvert Harmens, neef. getuigen: Geert Reinders en Jacob Edes⁵⁷.

Uit het eerste huwelijk:

- a) **Boele Aeijlckens**, ged. in Blijham op 20 maart 1712.
- b) **Grietje Aeijlckens**, ged. in Blijham op 3 maart 1713.
- c) **Trijntje Aeijlckens**, ged. in Blijham op 12 januari 1716.
- d) **Boele Aeijlckens**, ged. in Blijham op 9 februari 1719.
- e) **Grietje Aeijlckens**, ged. in Blijham op 25 januari 1722.
- f) **Lucretia Aeijlckens**, ged. in Blijham op 6 april 1724.

Uit het tweede huwelijk:

- g) **Harmke Aeijlckens**, ged. in Blijham op 2 april 1730.
  - h) **Geertje Aeijlckens**, ged. in Blijham op 25 november 1731.
3. **Tiarcke Boeles**, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 7 november) 1738 **Hindrickjen Roelfs**, dochter van Roelf Renkes en Geertien Alberts.

07.11.1738 H.C. Tiarcke Boeles en Hindrickjen Roelefs. Bruidegom: Grietie Wolberts, moeder, Aijlcke Boeles, broer, Geert Harmens en Wendelke Boeles, zwager en zuster, Rixte Boeles, zuster, Lucas Smael en Tettie Boeles, zwager en zuster, Coene Wolberts, halve oom, Boele Alberts, volle neef, Geertien Ockes, volle nicht, Derck Remmerts en Tielke Alberts, aangetrouwde neef en volle nicht, Harmannus Garstman en Lucke Coenes, aangetrouwde neef en volle nicht. Bruid: Roelef Renkes en Geertien Alberts, vader en moeder, Albert Harberts en Aijke Berents, aangetrouwde neef en volle nicht, Albert Claesen, volle neef⁵⁸.

Uit dit huwelijk:

- a) **Geertje Tiarkes**, ged. in Bellingwolde op 12 december 1739.
4. **Wendelke Boeles**, ged. in Bellingwolde op 21 mei 1693, trouwde in Bellingwolde op 2 januari 1718 met **Geert Harms**.

10.12.1717 H.C. Geert Hermans en Wendelke Boeles. Bruidegom: Antie Hermans, zuster, Herman Addes, neef. Bruid: Boele Aijlkes en Grietie Wolbers, vader en moeder, Ailke Boeles, broer, Albert Reints en Frouwe Boeles, zwager en zuster, Rixte Boeles, zuster⁵⁹.

⁵⁶ idem

⁵⁷ Huwelijkscontracten van Blijham, 1709 – 1762, Geert Wiecher Spelde, Groningen

⁵⁸ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁵⁹ idem

Uit dit huwelijk:

- a) **Jaakien Geerts**, ged. in Bellingwolde op 23 oktober 1718, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 5 mei) met 1741 **Willem Willems Hoitingh**.
05.05.1741 H.C. Willem Willems Hoitingh en Jaeckjen Geerts. Bruidegom: Jan Willems Hoitingh en Hindrick Willems Hoitingh, broers, Evert Jans, zwager, Willem van Oosten, oom, Jan Hoitingh, oom. Bruid: Geert Harmens en Wendelke Boeles, vader en moeder, Boele Geerts, broer, Frouwe Geerts, zuster, Tiarke Boeles, oom, Lucas Smael en Tettie Boeles, oom en moei, Rixte Boeles, moei, Antie Harmens, moei, Harmen Adde, neef, Boele Alberts, neef⁶⁰.
- b) **Boele Geerts**, ged. in Bellingwolde op 26 mei 1720, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 19 november) 1751 met **Foelke Stijes**, dochter van Onne Stijes.
19.11.1751 H.C. Boele Geerts en Foelke Stijes. Bruidegom: Geert Harmens, vader, Harmen Geerts, broer, Willem Harmens Schortinghuis en Frouwe Geerts, zwager en zuster. Bruid: Onne Stijes, vader, Evert Stijes, broer, Foske Stijes, zuster⁶¹.
- c) **Frouwe Geerts**, ged. in Bellingwolde op 12 juni 1722, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 22 december) 1741 met **Willem Harmens Schortinghuis**, zoon van Harmen Willems Schortinghuis.
22.12.1741 H.C. Willem Harmens Schortinghuis en Frouwe Geerts Bruidegom: Harmen Willems Schortinghuis, vader. Bruid: Geert Harmens en Wendelke Boeles, vader en moeder, Boele Geerts, broer⁶².
- d) **Harm Geerts**, ged. in Bellingwolde op 21 maart 1727, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 23 december) 1757 met **Eltje Beerents**, dochter van Beerent Remmerts en Swaantje Harms.
23.12.1757 H.C. Harm Geerts en Eltje Beerents. Bruidegom: Geert Harms, vader, Frouwe Geerts, zuster, Evert Stijes, sibbe voogd, Wolbert Coens, vreemde voogd over het kind van Boele Geerts, Tjarke Boeles en Hinderikje Roelfs, oom en aangetrouwde moei. Bruid: Beerent Remmerts en Swaantje Harms, vader en moeder, Harm Beerents, broer, Febe Beerents en geesjen Lubberts, halfbroer en aangetrouwde halfzuster, Eildert Remmerts, oom, Gebke Harms, moei⁶³.
5. **Tettje Boeles**, ged. in Bellingwolde op 5 juni 1700, trouwde in Bellingwolde op 20 oktober 1726 met **Lucas Schmaal**, geboren in Blijham op 28 januari 1702, aldaar ged. op 29 januari 1702, zoon van Hermannus Schmaal en Beelke Haselhof.
27.09.1726 H.C. Lucas Smael en Teetie Boeles. Bruidegom: Bielke Haselhof, moeder, Willem Smael, broer, Derck Haselhof, oom, Else Adde, halve oom, Luppe Jans en Waelke Egberts, zwager. Bruid: Grietie Wolberts, moeder, Aijlke en Tiarck Boeles, broers, Geert Harmens en Albert Reinds, zwagers⁶⁴.

Uit dit huwelijk:

- a) **Hermannus Schmaal**, ged. in Blijham op 26 oktober 1727.
- b) **Boele Aielkes**, ged. in Blijham op 8 mei 1729.
- c) **Wolbert Schmaal**, ged. in Blijham op 3 mei 1733.
- d) **Nicolaas Schmaal**, ged. in Blijham in Jahr 1734.
- e) **Aeilko Schmaal**, ged. in Blijham op 15 april 1743.

II.3. **ENGEL HINDRIX**, ovl. voor 28 december 1662, zoon van Henrich Warnkes en Imke, trouwde met **BOUWE SEBENS**.

- 08.04.1611 Johan en Engel Hindrix Harbert Koenes Johan Luickens mit consorten hebben t'saem in clip ende casu gewest mit Hensman Hensmans ende den selven 2 wonden int hoefft geslagen daer van t'saem accordeert op 10 caroli gulden⁶⁵.
- 30.05.1627 Johan Hindrix in Vrescheloo hefft een nederslach an d'persoon van Habbe Husinge begaen, deswegen door Engel Hindrix end Coene Hindrix sijn brooderen ter cause van d'broocke accordeertt op veerhondertt Carls gulden⁶⁶.
- 29.05.1633 Engel ende Coene Hindrix gebrooderen hebben nha gedane begreffenisse van haer salige vader Hindrick Warnekens eenige naberen ten eten gehat tegens ordonnantie daer van verdragen op veer rijxdaler⁶⁷.

⁶⁰ idem

⁶¹ idem

⁶² idem

⁶³ idem

⁶⁴ idem

⁶⁵ Ander ontfangh van breuken des gerichtes van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁶⁶ Ontfanck van breucken des Gerichtes Westerwolde, 1609-1666, C.J. En R.M.A. Wegman, Wierden, 1982

- 06.06.1636 Engel Hindrix huisfr: Bawe heeft Frederick Frones huisfr: voor een hoere ende hem voor een jode gescholden waarbij also deselve neet persisteerde is deswegen gecomposeert op ses caroli guldens⁶⁸.
- 25.11.1656 Engel Hindrix wegens steenvoeren op den sabbath geaccordeert op 2-10-0⁶⁹.
- 28.12.1662 Engel Hindrix erffgenamen wegens uitinge gehouden over haer vader accordeert 10-0-0⁷⁰.
- 19.09.1674 Bouwe Sebens weduwe van zal. Engel Hindrix in Bellingwolda geass. Met haar beide oudste zoons Edtzko en Hindrick Engels verklaren geld schuldig te zijn, wegens geleverde waar door wijlen Jan Tholen (vader van voornoemde Occo Tholen) geleverd, aan Occo Tholen wedman tot Winschoot en Anna Tidden eheluiden⁷¹.

Uit dit huwelijk::

1. **Edtzko Engels**, trouwde met **Edze Nomnes**.

- 15.10.1661 Coene Harmens van dat hij Edtsko Engels een hooftwonde heeft geslaffen geaccordeert op 15-0-0⁷².
- 01.05.1671 Engels en Edze Nomnes el. won. in Bellingwolde verkopen land in Beerster Hamrick in de gaere gelegen aan Edze Tebes weduwe van wijlen Claes Tholess in die Beerta, borge Sijbrand Nomnes⁷³.

2. **Hindrick Engels**, trouwde met **Ike Luppess**.

- 11.11.1626 Hindrick Engels heeft Albert Jacobs dijkrichter pant weigert deswegen om sijn sober stantt verdragen op een daler⁷⁴.
- 21.06.1642 Hindrick Engels heeft Hisko Ulfers met een stock geslagen daeraff deselve veraccordeert is op drie caroli guldens ende drie stuver brabant⁷⁵.
- 08.07.1642 Hisko Ulfers heeft mit joncker Hindrick Engels sich geslagen daeraff de selve veraccordeert op veer caroli guldens⁷⁶.
- 27.05.1647 Lubbert Geerts in een mandaet van vijf marcken van Hindrick Engels overgegeven, deswegen veraccordeert op drie caroli guldens⁷⁷.

Uit dit huwelijk:

- a) **Bouwe Hinderks**, trouwde in Bellingwolde op 28 maart 1706 **Aaldert Engels**.
- b) **Hille Hinderks**, trouwde in Bellingwolde op 19 april 1696 **Geert Koens**.

3. **Imke Engels**, zie III.4.

III.4. IMKE ENGELS, ovl. voor 8 januari 1723, dochter van Engel Hindrix en Bouwe Sebens, trouwde met **WOLBERT HINDERKS**.

- 03.10.1653 Wolbert Hindricks wegen wechwendinge bij hem tegen Arent Claes gepleecht accordeert op 7-10-0⁷⁸.
- 15.10.1661 Wolbert Hindrix van dat hij de dijkrechten van Bellingwolde heeft geressisteert in pandthalinge geaccordeert 10-0-0⁷⁹.
- 30.10.1674 Wolbert Hindrix wegens uitinge van sijn broer accordeert 9-10-0⁸⁰.

Uit dit huwelijk:

1. **Hindrick Wolberts**, trouwde in Bellingwolde op 7 februari 1723 met **Aeltie Pieters**, dochter van Peter Graver en Zwaantje Benes.

- 08.01.1723 H.C. Hindrik Wolberts en Aeltien Pieters. Bruidegom: Harm Wolberts en Coene Wolberts, broers, Tiarke Boeles, neef. Bruid, wed. van Faike Ottes: Swaentje Benes, moeder, Otto Rijkess, schoonvader, Geert Benes, neef, Tiede Berents, zwager, Harbert Faikes, aangetrouwde oom, Auwe Faikes, aangetrouwde moer⁸¹.

Uit dit huwelijk:

---

⁶⁷ Ander ontfangh van breuken des gerichtess van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁶⁸ idem

⁶⁹ idem

⁷⁰ Ander ontfangh van breuken des gerichtess van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁷¹ Rechterlijke Archieven van Winschoten, 1671 – 1697, Klaas Bijsterveld

⁷² Ander ontfangh van breuken des gerichtess van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁷³ Rechterlijke Archieven van Winschoten, 1671 – 1697, Klaas Bijsterveld

⁷⁴ Ander ontfangh van breuken des gerichtess van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁷⁵ idem

⁷⁶ idem

⁷⁷ idem

⁷⁸ idem

⁷⁹ idem

⁸⁰ idem

⁸¹ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

a) Imke Hindricks, ged. in Bellingwolde op 20 mei 1725.

2. **Harmen Wolberts.**
3. **Coene Wolberts**, zie IV.8.

IV.8. COENE WOLBERTS, kerkvoogd in Bellingwolde, zoon van Wolbert Hinderks en Imke Engels, trouwde in Bellingwolde op 21 april 1714 met **GEESKE DIETERTS**, ged. in Bellingwolde op 19 januari 1696, dochter van Dietert Roelfs en Zwaantje Harms.

25.10.1721 Coene Wolberts wegens groeve 8-0-0⁸².

Uit dit huwelijk:

1. **Wolbert Coenes**, ged. in Bellingwolde op 6 februari 1715, ovl. voor 10 november 1791, trouwde in Bellingwolde op 12 juni 1746 **Antje Pieterse**, ged. in Bellingwolde op 25 maart 1713, dochter van Pieter Jans Voogt en Anna Koentjes.
2. **Zwaantje Coenes**, zie V.3.
3. **Dietert Coenes**, zie V.4.
4. **Imke Coenes**, zie V.5.
5. **Engel Coenes**, zie V.6.
6. **Mettje Coenes**, ged. in Bellingwolde op 4 december 1729, jong ovl..
7. **Mettje Coenes**, ged. in Bellingwolde op 13 mei 1731.
8. **Harm Wolberts**, ged. in Bellingwolde op 5 oktober 1732.

V.3. ZWAANTJE COENES, ged. in Bellingwolde op 24 januari 1717, dochter van Coene Wolberts en Geeske Dieterts, trouwde in Bellingwolde op 29 juni 1739 **PIETER FEIKES GRAVER**, ged. in Bellingwolde op 3 augustus 1714, zoon van Feike Ottes en Antie Pieters.

26.06.1739 H.C. Pieter Faickes en Swaentje Coenes. Bruidegom: Hindrick Wolberts en Aeltien Pieters, stiefvader en moeder, Grietie Faikes, zuster, Rijkwert Ottes, oom, Grietie Ottes, moei, Geert Beenes, neef en voormond. Bruid: Coene Wolberts en Geesjen Dieters, vader en moeder, Wolbert en Dietert Coenes, broers, Hindrick Wolberts, oom, Harmen Dieters, oom, Grietie Wolberts, moei, Stoffer Lubberts, volle neef, Swaentje Lubberts, volle nicht, Faike Boeles, neef⁸³.

Uit dit huwelijk:

1. **Aaltje Pieters**, ged. in Bellingwolde op 11 juni 1741, jong ovl..
2. **Geesjen Pieters Graver**, ged. in Bellingwolde op 8 december 1743, ovl. in Meeden op 9 februari 1811, trouwde in Meeden op 22 april 1770 met **Menso Tonkes**, ged. in Meeden op 1 april 1733, ovl. in Meeden op 15 mei 1785, zoon van Tonko Aijolts en Eetje Eenjes.
3. **Imke Pieters**, ged. in Bellingwolde op 9 januari 1746, trouwde met Focke Tjapkes.
4. **Feike Pieters**, zie VI.2.
5. **Aaltje Pieters Graver**, zie VI.3.
6. **Koene Pieters**, ged. in Bellingwolde op 8 oktober 1758.
7. **Grietje Pieters Graver**, zie VI.4.

VI.2. FEIKE PIETERS, ged. in Bellingwolde op 14 november 1748, zoon van Pieter Feikes Graver en Zwaantje Coenes, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 10 november) 1791 met **EPKE HOMMES**, ged. in Bellingwolde op 1 januari 1763, dochter van Hommo Hillenius en Anna Margreta Hartog.

10.11.1791 H.C. Feike Pieters en Epke Hommes. Bruidegom: Geesjen Pieters, weduwe van Mense Tonkens, zuster, Koene Pieters en Geertje Ouwes (Joling), broer, Feike Geerts en Aaltje Pieters, zwager en zuster, Tonke, Pieter, Zwaantje en Eitje Menses, zusters kinderen, Geert Engels, aangetrouwde oom, Antje Pieterse, weduwe van Wolbert Coenes, aangetrouwde moei, Geesjen Deijters, weduwe van predikant N. Stuivinga, nicht, Harm Freriks Bregenbeek en Geesjen Engels, aangetrouwde neef en nicht. Bruid, weduwe van Engel Geerts: Hommo Hillenius en Anna Margareta Hartog, vader en moeder, Feike Geerts, principale voormond over bruids minderjarig dochtertje Engeltje Engels, Paul Hommes, sibbe voogd, Luken Roelfs, vreemde voogd, Paul Hommes en Albertjen Engels, broer en schoonzuster, Hillenius

⁸² Ander ontfangh van breuken des gerichtes van Bellingwolde en Blijham, M.J. Hofman, Zuidbroek, 2001

⁸³ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 - 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

Hommel, broer, Heere Pieters en Rixte Hommel, zwager en zuster, Ellerus Hillenius, oom, Harbert Elses, aangetrouwde oom, Hillenius Hanssens, neef, Hommo Alberts, neef, Epke Harberts, weduwe van Adolf Adams, nicht, Hillenius en Willem Ellerus, neven, Barel Roelfs en Lamme Egges, aangetrouwde neef en nicht, Henssem Egges, neef, Geertje Egges, nicht⁸⁴.

Uit dit huwelijk:

1. **Pieter Feikes**, geboren in Bellingwolde op 27 september 1792, aldaar ged. op 7 oktober 1792.
2. **Hommo Feikes**, geboren in Bellingwolde op 12 december 1793, aldaar ged. op 20 december 1793.
3. **Swaantje Feikes**, geboren in Bellingwolde op 8 februari 1796, aldaar ged. op 12 februari 1796.
4. **Anna Margretha Feikes**, geboren in Bellingwolde op 21 oktober 1797, aldaar ged. op 29 oktober 1797.
5. **Geesjen Feikes**, geboren in Bellingwolde op 4 mei 1801, aldaar ged. op 10 mei 1801.

VI.3. AALTJE PIETERS GRAVER, ged. in Bellingwolde op 15 februari 1756, dochter van Pieter Feikes Graver en Zwaantje Coenes, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 22 mei) 1778 met **FEIKO GEERTS ENGELS**, Landwort in Bellingwolde, ged. in Bellingwolde op 26 december 1751, aldaar ovl. op 21 augustus 1738, zoon van Geert Engels en Grietje Feikes.

22.05.1778 H.C. Feike Geerts en Aaltje Pieters Graver. Bruidegom: Geert Engels, vader en sibbe voogd over bruidegoms dochtertje bij Tetje Harberts in egte verwekt, Harbert Elses, voormond, Diddo Sijbelts Waterman, vreemde voogd over genoemd dochtertje, Grietje Poppes, huisvrouw van Geert Engels, stiefmoeder, Nic. Stuivinga en Geesijn Dieterts, aangetrouwde halfbroer en halfzuster, Engel Geerts, halfbroer, Remke Engels en Aijke Berents, oom en aangetrouwde moei, Egbert Engels en Martje Geerts, oom en aangetrouwde moei, Fennegijn Engels, moei. Bruid: Wolbert Koens, oom en administrerende sibbe voogd, Nic. Stuivinga, aangetrouwde neef en voormond, Jan Waalkens, vreemde voogd, Feike Pieters, broer, Koene Pieters, broer, Menso Tonkens en Geesijn Pieters, zwager en zuster, Fokko Tjapkes en Imke Pieters, zwager en zuster, Grietje Pieters, zuster, Antje Pieterse, huisvrouw van Wolbert Koens, aangetrouwde moei, Engel Bruggers, aangetrouwde oom⁸⁵.

Uit dit huwelijk:

1. **Geert Feikes Engels**, geboren in Bellingwolde op 1 oktober 1779, aldaar ged. op 10 oktober 1779, aldaar ovl. op 10 februari 1862, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 11 september) 1800 met **Hille Harberts Engels**, ged. in Bellingwolde op 8 december 1782, aldaar ovl. op 20 januari 1857, dochter van Harbert Engels en Geertje Hilvert Winter.

11.09.1800 H.C. Geert Feikes en Hille Harberts. Bruidegom: Feike Geerts en Aaltje Pieters, vader en moeder, Zwaantje Feikes, zuster, Pieter Feikes, broer, Eltje Botjes en Tetje Feikes, aangetrouwde halfbroer en halfzuster, Geert Engels, grootvader, Geesjen Pieters, weduwe van Mense Tonkens, moei, Imke Pieters, weduwe van Fokke Tjapkes, moei, Feike Pieters en Epke Hommel, oom en aangetrouwde moei, Hillenius Hommel en Grietje Pieters, aangetrouwde oom en moei, Geesjen Deiters, weduwe van N. Stuivinga, halve moei, Poppo Geerts en Anna Elisabet Bregenbeek, halve oom en aangetrouwde halve moei, Hinderk Geerts en Frouwe Freriks, halve oom en aangetrouwde halve moei, Geert Nieborg en Aaltje Geerts, aangetrouwde halve oom en halve moei, Tonko Menses en Geertje Hillenius, neef en aangetrouwde nicht, Eppe Elzes en Zwaantje Menses, aangetrouwde neef en volle nicht, Pieter Menses en Aaltje Bronnes, volle neef en aangetrouwde nicht, Eitje en Imke Menses, nichten, Seike, Grietje en Geertruida Stuivinga, halve nichten, Engeltje Engels, halve nicht, Rempko Engels, oudoom. Bruid: Berend Okkes en Geertje Hilverts, stiefvader en moeder, Paul Hommel, principale voormond en aangetrouwde oom, Jannes Harms Winter, sibbe voogd en oudoom, Harm Poppes, vreemde voogd, Geertruid Berends, halfzuster, Geert, Harm en Jacob Hilverts, ooms, Memme Berends Kruiter⁸⁶.

2. **Pieter Feikes Engels**, ged. in Bellingwolde op 19 mei 1782, jong ovl..
3. **Swaantje Feikes Engels**, ged. in Bellingwolde op 26 december 1783.
4. **Pieter Feikes Engels**, geboren in Bellingwolde op 31 december 1786, aldaar ged. op 7

⁸⁴ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁸⁵ idem

⁸⁶ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

januari 1787, trouwde in Bellingwolde op 4 oktober 1809 met **Haijke Harms Poppens**, geboren in Bellingwolde op 18 juni 1790, aldaar ged. op 27 juni 1790, aldaar ovl. op 3 april 1840, dochter van Harm Poppes Poppens en Tjaekje Harberts Hommes.

04.10.1809 H.C. Pieter Feikes en Heike Harms. Bruidegom: Feike Geerds en Aaltje Pieters, vader en moeder, Geerd Feikes en Hille Harberts, broer en schoonzuster, Roelf Luitjens en Tetje Feikes, aangetrouwde halfbroer en halfzuster, Feike Pieters en Epke Hommes, oom en aangetrouwde moei, Hillenius Hommes, aangetrouwde oom, Geesjen Dieters, weduwe van de Predikant N. Stuivinga, halve moei, Poppe Geerds en Anna Elisabeth Bregenbeek, halve oom en aangetrouwde halve moei, Hinderk Geerds en Frouwe Freerks, halve oom en aangetrouwde halve moei, Feike Geerds en Geertje Geerds, broers kinderen, Botje Eltjes en Feiko Eltjes, halfzusters kinderen, Hommo Feikes en Zwaantje Feikes, volle neef en volle nicht, Harbert Tjabbe, volle neef, Zwaantje Hillenius, volle nicht, Okje Poppes, halve nicht, Grietje en Rikste Hinderks, halve nichten, Harbert Poppes en Engeltje Engels, aangetrouwde halve neef en halve nicht, Sieke Stuivinga, huisvrouw van Jacob Gijsberts Rookmaker, halve nicht, Gerhardus Nieburg, halve neef, Geertje Nieburg, halve nicht (doorgehaald). Bruid: Tjaaktjen Harberts, moeder, caverende voor haar ehe man Harm Poppes, vader, Poppe en Harbert Harms, volle broers, Geertjen Harms, volle zuster, Harbert Poppes en Engeltje Engels, volle neef en aangetrouwde nicht, Jan Poppes Buiten en Agatha Bregenbeek, volle neef en nicht⁸⁷.

5. **Engel Feikes Engels**, ged. in Bellingwolde op 2 april 1790.

VI.4. GRIETJE PIETERS GRAVER, ged. in Bellingwolde op 19 december 1760, ovl. in Meeden op 7. Dezember 1852, dochter van Pieter Feikes Graver en Zwaantje Coenes, trouwde (1) in Bellingwolde op 25 april 1788 met **TJABBE HARBERTS NIEBORG**, ged. in Bellingwolde op 20 februari 1763, zoon van Harbert Pauwels Nieborg en Sijkste Tjabbes, trouwde (2) in Bellingwolde op 18 december 1793 met **HILLENIUS HOMMES**, ged. in Bellingwolde op 22 juli 1759, ovl. in Meeden op 18 november 1843, zoon van Hommo Hillenius en Anna Margreta Hartog.

16.05.1788 H.C. Tjabbe Harberts en Grietje Pieters. Bruidegom: Fiebe Beerens en Sijske Tjabbes, stiefvader en moeder, Rixte Harberts, zuster, Ilbentje Fiebes, halfzuster, Berent Fiebes, halfbroer, Hommo Hillenius, aangetrouwde oom, Harm Berends, aangetrouwde oom, Pauwel Hommes en Albertje Engels, neef en aangetrouwde nicht, Heere Pieters en Rixte Hommes, aangetrouwde neef en nicht, Epke Hommes, nicht, Barelt Roelfsz en Lamme Egges, aangetrouwde neef en nicht, Henssem Egges, neef, Gepke Egges, nicht, Berend Harmsz, neef, Ike Harms, nicht. Bruid: Feike en Koene Pieters, broers, Geesjen Pieters, zuster, Fokke Tjapkes en Imke Pieters, zwager en zuster, Feike Geerts en Aaltjen Pieters, zwager en zuster, Tonko Menses, neef, Swaantje Menses, nicht, Pieter Menses, neef, Eitje Menses, nicht, Engel Bruggers, aangetrouwde oom, Antje Pietersen, wed. van Wolbert Koenes, aangetrouwde moei, Nicolaus Stuivinga, predikant te Ditzum, aangetrouwde neef⁸⁸.

18.12.1793 H.C. Hillenius Hommes en Grietje Pieters. Bruidegom: Hommo Hillenius en Anna Margarietha Hartogs, vader en moeder, Pauwel Hommes en Albertje Engels, volle broer en schoonzuster, Hero Pieters en Rixte Hommes, zwager en volle suster, Feiko Pieters, zwager en voormond, Harbert Bruggers, aangetrouwde oom, Hillenius Hanssens, neef, Willem Elleries, neef, Geert Harms, aangetrouwde neef, Bareld Roelfs, aangetrouwde neef, Henssem Egges, volle neef, Geertje Egges, nicht. Bruid, wed. van Tjabbe Harberts: Geert Harms, aangetrouwde neef en voormond, Feiko Pieters en Albert Jurjens, voogden over de minderjarige kinderen van de bruid in echte verwekt bij Tjabbe Harberts, Feiko Pieters, volle broer, Koene Pieters en Geertje Oewes, volle broer en schoonzuster, Feiko Geerts en Aaltje Pieters, zwager en volle suster, Engel Bruggers, aangetrouwde oom, Tonko, Pieter en Ailko Menses, zusters zoons, Harm Freriks Bregenbeek, aangetrouwde neef⁸⁹.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Harbert Tjabbes Nieborg**, ged. in Bellingwolde op 3 april 1789.
2. **Swaantje Tjabbes Nieborg**, geboren in Bellingwolde op 1 maart 1791, aldaar ged. op 18 maart 1791.

⁸⁷ idem

⁸⁸ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

⁸⁹ idem

Uit het tweede huwelijk:

3. **Zwaantje Hillenius**, geboren in Bellingwolde op 1 augustus 1796, aldaar ged. op 7 augustus 1796.

- V.4. DIETERT COENES**, ged. in Bellingwolde op 17 augustus 1721, zoon van Coene Wolberts en Geeske Dieterts, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 5 juni) 1744 met **GRIETJE FAIKES**, ged. in Bellingwolde op 15 december 1720, dochter van Feike Ottes en Aeltie Pieters.

05.06.1744 H.C. Dietert Coenes en Grietie Faikes. Bruidegom: Coene Wolberts en Geesjen Dieterts, vader en moeder, Wolbert Coenes, broer, Imke en Engel Coenes, zusters, Hindrick Wolberts, oom, Harmen Dieterts, oom, Gebke Harmens, aangetrouwde moei, Stoffer en Swaentie Lubberts, volle neef en nicht. Bruid: Hindrick Wolberts en Aeltien Pieters, stiefvader en moeder, Pieter Faikes en Swaentie Coenes, broer en schoonzuster (en zuster van de bruidegom), Grietie Ottens, moei, Otto Tiedes, neef, Cirtie Aelders en Swaentie Tiedes, aangetrouwde neef en nicht, Tietie Tiedes, nicht⁹⁰.

Uit dit huwelijk:

1. **Geesjen Dieters Koens**, zie VI.5.

- VI.5. GEESJEN DIETERS KOENS**, ged. in Bellingwolde op 24 juli 1746, dochter van Dietert Coenes en Grietje Feikes, trouwde met **NICOLAAS STUIVINGA**, predikant in Bellingwolde en Ditzum.

Uit dit huwelijk:

1. **Dietert Stuivinga**, ged. in Bellingwolde op 13 maart 1767.
2. **Sieke Stuivinga**, zie VII.1.
3. **Grietje Stuivinga**, ged. in Bellingwolde op 26 maart 1774.

- VII.1. SIEKE STUIVINGA**, geboren in Bellingwolde op 22 juli 1770, aldaar ged. op 29 juli 1770, dochter van Nicolaas Stuivinga en Geesjen Dieters Koens, trouwde in Bellingwolde op 28 februari 1799 met **JACOB GIJSBERTS ROOKMAKER**, goudsmid in Bellingwolde, geboren in Rinsumageest op 1 september 1777, ovl. in Bellingwolde op 28 februari 1850, zoon van Gijsbert Jacob Rookmaker en Catharina Pieters.

- V.5. IMKE COENES**, ged. in Bellingwolde op 29 oktober 1724, dochter van Coene Wolberts en Geeske Dieters, trouwde in Bellingwolde op 1 mei 1750 met Wubbe Jans.

Uit dit huwelijk:

TIELKE WUBBES, ged. in Bellingwolde op 9 april 1751.

- V.6. ENGEL COENES**, ged. in Bellingwolde op 29 oktober 1724, dochter van Coene Wolberts en Geeske Dieters, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 30 maart) 1759 met **ENGEL ELSER BRUGGERS**, ovl. in Bellingwolde op 1 april 1806, aldaar begraven op 8 april 1806, zoon van Else Bruggers en Tettje Okkes.

30.03.1759 H.C. Engel Bruggers en Engeltje Coenes. Bruidegom: Okke Bruggers en Renske Beerents, broer en schoonzuster, Harbert Bruggers en Remke Hillenius, broer en schoonzuster, Boele Bruggers en Chartje Jans, broer en schoonzuster, Willem Poppes en Albertje Bruggers, zwager en zuster. Bruid: Geesjen Dieterts, moeder, Wolbert Coenes en Antje Pierson, broer en schoonzuster, Pieter Faikes en Zwaantje Coenes, zwager en zuster, Harm Dieters, oom, Gebke Harms, aangetrouwde moei, Jan Vriese de oudere, vreemde voogd over het minderjarig kind van Dietert Coenes, Geesjen⁹¹.

Uit dit huwelijk:

1. **Tettje Engels Bruggers**, ged. in Bellingwolde op 7 mei 1760, vermoedelijk ongehuwd ovl.
2. **Geesjen Engels Bruggers**, zie VI.6.

---

⁹⁰ idem

⁹¹ Huwelijkscontracten Bellingwolde, 1710 – 1811, Harm Selling/G.W. Spelde, Amsterdam, 1998

VI.6. GEESJEN ENGELS BRUGGERS, geboren in Bellingwolde op 19 februari 1767, aldaar ged. op 27 februari 1767, ovl. in Bellingwolde op 2 juni 1835, dochter van Engel Elses Bruggers en Engel Coenes, trouwde in Bellingwolde (huw.contr. op 13 augustus) 1790 met **HARM FRERIKS BREGENBEEK**, burgemeester in Bellingwolde, ged. in Bellingwolde op 30 januari 1764, aldaar ovl. op 27 maart 1837, zoon van Harbert Harms Bregenbeek en Greetje Tjarcks.

13.08.1790 H.C. Harm Vreriks Bregenbeek en Geesjen Bruggers. Bruidegom: Geertje Tjarkes, moeder, Geeske Bregenbeek, volle moei, Johannes Tammes en Sophia Bregenbeek, aangetrouwde oom en volle moei, Jakobus G. Borgesius en Alagonda Geertruida Eltjens, volle neef en aangetrouwde nicht, Aaltje en Albertje Tammes, volle nichten. Bruid: Engel Bruggers, vader, Harbert en Boele Bruggers, volle ooms, Renske Berends, aangetrouwde moei, Elze Boeles Bruggers en Geertje Stoffers, volle neef en aangetrouwde nicht, Berend Bruggers en Geertje Hilwerths, volle neef en aangetrouwde nicht, Tetje en Epke Bruggers, nichten, Else Bruggers en Esse Willems, volle neef en volle nicht, Geessijn en Imke Pieters, volle nichten, Feike Pieters, volle neef, Coene Pieters en Geertje Oests, volle neef en aangetroude nicht, Feike Geerts en Aaltje Pieters, aangetrouwde neef en volle nicht, Tjabbe Harberts en Grietje Pieters, aangetrouwde neef en volle nicht⁹².

Uit dit huwelijk:

1. **Geertje Harms Bregenbeek**, geboren in Bellingwolde op 2 oktober 1792, aldaar ged. op 28 oktober 1792, ovl. in Bellingwolde op 8 maart 1812.
2. **Engeltjen Koens Bregenbeek**, geboren in Bellingwolde op 20 augustus 1795, aldaar ged. op 30 augustus 1795, trouwde in Bellingwolde op 21 juli 1823 met **Jurrian Johannes Hoffman**, geboren in Middelstum op 17 november 1793, zoon van Bernard Wilhelm Hoffman en Elizabeth Groenhoff.

Wordt vervolgd

---

⁹² idem

Raadsels rond vier olielampjes uit Laudermarke

Dr. H.A. Groenendijk.

Een curieuze vondst

Eind januari 2004 werd ik gebeld door de heer Theo Jansen uit Voorthuizen, zwager van mijn broer, met de vraag of ik eens wilde kijken naar een viertal Romeinse olielampjes uit Groningen die hij van een man (A.H. Sassen) uit Barneveld had gekocht. Met grote scepsis nam ik notitie van de melding en vroeg hem de lampjes mee te nemen naar een familiefeestje waar we elkaar zouden treffen. Jansen stuurde alvast een foto van de vier lampjes, waardoor mijn scepsis omtrent de echtheid niet verminderte. Ik liet de foto zien aan iemand die opmerkte dat zulke lampjes soms afkomstig zijn uit illegale opgravingen in Noord-Afrika en uiteindelijk belanden op de Europese markten. Op het familiefeestje kreeg ik de lampjes in handen: twee bijna identieke paren olielampjes, groot van stuk en van een opmerkelijk grof baksel (zandverschraald). Ze zagen er echt uit. In de openingen zat helaas geen grond meer die een aanwijzing over de herkomst kon geven. Eén exemplaar is gebroken geweest en ondeskundig gelijmd. Ze leken niet op de terracotta lampjes die ik ken uit de Romeinse context in Nederland.

De vondstomstandigheden zijn echter curieus; ze zouden afkomstig zijn uit Laudermarke en plusminus 80 jaar geleden gevonden door de heer Albert H. Sassen, die met zijn vader bezig was bijenvolken te plaatsen op een plek waar de bodem zo drassig was dat er een afwateringsgreppel moest worden gegraven. Zijn vader stak de spa in de grond en stootte op iets hards, waarna de vier lampjes te voorschijn kwamen. Albert herinnerde zich nog dat zijn vader hem opdracht had gegeven de vondsten schoon te maken in een naburige scheidingssloot. Betrof het hier een vondst uit Laudermarke van voor de ontginning – en het plaatsen van bijenvolken op de heide suggereert dat – dan was een depot uit de Romeinse tijd niet uitgesloten. De Laudermarke ligt namelijk in een zone tussen Hondsrug en Eems waar meer depots uit de Romeinse tijd aan het licht zijn gekomen (zie mijn artikel 'Niemandland Ter Apel' in het Liber Amicorum G. Overdiep, 1995). Vervolgens Wijnand

van der Sanden geraadpleegd die veel ervaring heeft met 'onwaarschijnlijke' veenvondsten. Hij adviseerde mij de herkomst van het type lamp te achterhalen en de heer Sassen op te zoeken om meer details over de vondstomstandigheden te weten te komen.

Nadere vondstomstandigheden

Tijdens het telefonisch contact voor het maken van een afspraak vertelde Sassen mij meer bijzonderheden. De vondst was gedaan op de boerenplaats van Hemmen en Gengler, twee grote boeren in de Laudermarke die heideplaatsen hadden aangekocht om te ontginnen. De lampjes lagen op een diepte van 70-80 cm in het veen. Sassen was naar hij meende zo'n jaar of zeven oud. Hij werd geboren in 1923 en aangezien de heide bloeide kan de vondst dus in augustus 1930 zijn gedaan. Verder vertelde hij nog dat kort na de vondst een aantal heren zijn vader geld boden voor de lampjes maar dat laatstgenoemde ze liever zelf wilde houden.

Aansluitend belde ik landbouwer A.J. ter Wisch uit Ter Apel. Deze kende de heer Sassen nog wel en vertelde dat zijn vader machinist was

geweest op de stoomtram van Ter Apel naar Winschoten. Over de vondst had Ter Wisch nog nooit iets gehoord. Wat de plaatsen van Hemmen en Gengler betreft, Ter Wisch meende te weten dat deze plaatsen pas in 1937/38, nadat de ontginning was voltooid, in het bezit van Hemmen en Gengler waren gekomen. Voor de ontginning was het land in het bezit van de familie Grol (textielabrikant) uit Ter Apel geweest. Het familiebezit van Ter Wisch grensde aan dat van Grol. Als de vondst van Sassen nabij de grenssloot is gedaan dan moet dat helemaal achterop de kavels zijn geweest. Plaatselijk zat daar wel 4 voet veen en tijdens de oorlog is op een enkele nog niet ontgonnen plaats nog beste turf gegraven.

Een connectie met Van Giffen?

In april 2004 bezocht ik de heer Sassen die woonachtig was in een bejaardencentrum te Barneveld. Hij maakte een afwezige indruk en leek zich onze afspraak niet goed te herinneren. Hij moest de volgende dag naar het ziekenhuis. Toen ik hem opnieuw vroeg naar de vindplaats van de lampjes leefde hij op. Opnieuw vertelde hij dat hij omstreeks zeven jaar oud was en dat de bijen op het land van Van Hemmen en Gengler stonden. De bijen stonden dicht bij de scheidingsloot, zeker niet meer dan 100 meter er vandaan. Hij wist dat veel heidegrond was aangekocht door de familie Grol - hij noemde de naam uit zichzelf - maar volgens Sassen stonden de bijen niet op het land van Grol. Hij herinnerde zich nog dat

het schoonmaken van de lampjes hem moeite kostte. Op mijn vraag hoe ze wisten dat het lampjes uit de Romeinse tijd waren antwoordde hij dat de heren, waaronder een professor, die in de buurt bezig waren 'een Romeinse nederzetting' op te graven, vader vertelden dat het om 2000 jaar oude lampjes ging die met dier-

lijk vet werden gevuld. De professor wilde de lampjes wel kopen, maar mijn vader vond ze zelf wel interessant en wilde ze daarom houden, aldus Albert H. Sassen.

Uit dit relaas bleek dat het mogelijk is geweest dat de Sassen met professor Van Giffen hebben gesproken die hier in 1932 een opgraving deed. Helaas wordt in Van Giffen's opgravingsverslag van het Laudermarker grafveld, noch in zijn dagrapporten melding gemaakt van de vondst van de lampjes. Dat laatste was toch wel te verwachten geweest als Van Giffen de lampjes zelf onder ogen had gehad en ze zelfs had willen kopen. Nu is het mogelijk dat Van Giffen nooit van de vondst heeft geweten; de opgraving trok namelijk belangstellenden van heinde en verre en Van Giffen was niet altijd aanwezig op de locatie.

M.a.w. de Sassen zijn wellicht door anderen benaderd.

Toch replica's

De nauwkeurige vondstbeschrijvingen van Sassen hadden mijn twijfel omtrent de authenticiteit van de vondst doen verminderen. Begin juni 2004 overleed mijn zegsman. Korte tijd later ontving ik bericht van Louis Swinkels van Museum Het Valkhof te Nijmegen die ik foto's van de lampjes had gestuurd met het verzoek eens naar de lamptype te kijken. Zijn oordeel was zeer verassend: twee lampjes waren zonder enige twijfel te duiden als 20^e eeuwse reproducties uit Noord Afrika en dat maakte de twee andere vanwege het eendere baksel tevens ver-

dacht. Hoe viel dit oordeel te rijmen met de stellige en nauwkeurige vondstbeschrijving van wijlen Albert H. Sassen? Was er in de herinneringen van mijn zegsman toch sprake geweest van een onbewuste verdraaiing van feiten? Als de vondstomstandigheden toch juist zijn weergegeven blijft natuurlijk de vraag hoe een aantal 20^e eeuwse replica's uit Noord Afrika in de bodem van Laudermarke verzeild zijn geraakt. Ik besloot daarom olielampenspecialist Joop Derksen van het Allard Pierson Museum de vraag voor te leggen welke routes reproducties van antieke olielampjes in de eerste helft van de 20^e eeuw kunnen hebben afgelegd. Op 30 augustus 2004 kreeg ik van hem antwoord: ook hij oordeelde alle vier lampjes als replica's op grond van onder meer baksel en type. Derksen wees er op dat dergelijke lampjes nog steeds worden gemaakt in La Marsa bij Karthago (Tunesië) voor de toeris-

tenmarkt. Veel van die lampjes komen op die manier in Europa terecht. De productie van deze lampjes kwam echter pas na de Tweede Wereldoorlog op gang, terwijl de vondst in Laudermarke dateert van rond 1930. Nu is bekend dat veel missionarissen van de orde van de Witte Paters al aan het begin van de 20^e eeuw in Karthago hebben gewerkt? Ligt daar misschien een verklaring voor het opduiken van deze lampjes in Westerwolde? Zijn er misschien contacten geweest vanuit Westerwolde met de Witte Paters in Tunesië? Waren er misschien Witte Paters uit Westerwolde afkomstig? Misschien dat een lezer van dit artikel nieuw licht op het mysterie kan werpen.

Dit artikel is een door de redactie enigszins ingekorte weergave van de correspondentie die de schrijver hierover voerde met dhr. J.S.A. Huizing.

H@ndig

In deze rubriek besteden we aandacht aan handige of interessante genealogische of historische informatie op het internet. Tips zijn welkom op het redactieadres. Ook verwijzingen naar de websites van onze leden kunnen worden opgenomen.

Mensenlinq.nl

Op deze website (www.mensenlinq.nl) kunt u overlijdensberichten vinden die in een aantal regionale dagbladen zijn verschenen. Men kan zoeken op achternaam van de overledene. De berichten zijn in te zien tot een ½ jaar voor de actuele datum.

Het bericht kan worden opgeslagen op uw eigen computer door met de rechter muisknop te klikken op de afbeelding van bericht, kies vervolgens *Afbeelding opslaan als...*

Hollants.net

Ook op de website www.hollants.net kan men zoeken op overlijdensadvertenties in diverse dagbladen en huis-aan-huisbladen. Daarnaast zijn er ook geboorteaankondigingen en verzamelingen met bidprentjes en rouwbrieven te doorzoeken. Er kan ook worden gezocht op plaatsnaam, zowel als

geboorte- als overlijdensplaats. Afhankelijk van de referent (de persoon die de advertenties heeft verzameld) kan er een gratis scan van de publicatie via de e-mail worden ontvangen.

Archieven.nl

Ter voorbereiding van een bezoek aan een archief kan een zoektocht op de website www.archieven.nl erg nuttig zijn. Als men een zoekterm ingeeft dan worden de zoekresultaten getoond van een groot aantal archiefvormende instellingen. De diversiteit aan mogelijke resultaten is zeer groot: het intypen van *Ter Apel* als zoekterm leverde behalve verwijzingen naar voor de hand liggende inventarissen in de Groninger Archieven, ook verwijzingen naar doopinschrijvingen (van een groot aantal plaatsen inmiddels compleet uitgewerkt), verzamelingen met bidprentjes, foto- en filmfragmenten, de archieven van de Nederlandse Spoorwegen enz. op.

Graftombe.nl

Met behulp van een groot aantal vrijwilligers zijn de grafmonumenten van vele

begraafplaatsen in Nederland gefotografeerd en geïndexeerd.

Via www.graftombe.nl kan worden gezocht op plaats en/of familienaam. In onze regio zijn de begraafplaatsen in Mussel (algemene begraafplaats en Kopstukken), Stadskanaal (Brugstraat, Kniggestraat, Noord en Uniken), Winschoten (Hofstraat en Acacialaan) en Blijham beschikbaar. Maar ook van andere plaatsen in Oost-Groningen kan men de gegevens raadplegen.

Google Earth

De makers van de bekende zoekmachine Google hebben een gratis programma gemaakt, waarmee men van plaatsen over de gehele wereld luchtfoto's kan bekijken. Dit programma is te downloaden op

<http://earth.google.com> Sinds kort is bijna geheel Nederland zeer gedetailleerd te bekijken.

Ons lid, dhr. J.P. de Groot uit Hoogezand, heeft een schitterende toepassing met dit programma op zijn website gemaakt. Gegevens uit genealogieën zijn zodanig gekoppeld aan Google Earth, dat men door het aanklikken van de koppeling direct naar de woonplaats van de persoon wordt 'gevlogen'.

Zie <http://members.home.nl/jp.de.groot>. Klik aan de linkerkant op de knop *Familie de Groot* en vervolgens op *topografie*. Door een link (in blauw) aan te klikken, opent zich een doc.kml bestandje dat bij aanklikken Google Earth naar de plaats stuurt.

Een zwervend bestaan.

Zigeuners, Hollandgänger en woonwagenbewoners.

Bert Roossien

Een beknopt verslag van de lezing van G. van der Veen tijdens de jaarvergadering op zaterdag 18 maart 2006

Heidenen en Egyptenaren.

Zigeuners, gastarbeiders en woonwagenbewoners hebben in de samenleving, waar het hebben van een vaste woon- en verblijfplaats toch de regel is, vaak een marginale plaats in genomen. Dat geldt zeker voor de eerstgenoemde groep: de zigeuners met hun geheel eigen subcultuur en talenpalet. Afkomstig uit Noordwest-India bereikten zij tussen de 5de en 10^e eeuw de Balkan; de redenen voor deze trek naar het westen zijn nog niet duidelijk. In Griekenland werden zij aangeduid als 'atsinganoi' waarvan de Franse term 'tsigane, het Italiaanse 'zingaro' en het Nederlandse 'zigeuner' zijn afgeleid. In Duitsland spreekt men van 'Sinti', dat verwijst naar een rivier in Pakistan. De Engelse term 'Gipsy' legt een verbinding naar Egypte als het vermeende land van herkomst van deze

vreemdelingen. De zigeuners zelf noemen zich overigens 'rom' (meervoud: 'roma') wat mens(en) betekent.

De taal van de zigeuners kent een grote verscheidenheid. Een deel van de naar Europa getrokken zigeuners hebben hun oude met het Hindi verwante taal behouden, al is er wel sprake van een talloze dialecten. Andere groepen hebben de taal van de autochtone bewoners grotendeels overgenomen, zoals de 'gitanos' in Zuidwest Europa en het grootste deel van de Hongaarse zigeuners.

In de late middeleeuwen wordt de aanwezigheid van zigeuners in de Nederlanden voor het eerst schriftelijk vermeld: in 1421 is er sprake van 'heidenen of egyptenaren'⁹³ in de stad Deventer. Uit de zestiende eeuw dateren de eerste negatieve beschrijvingen: zo worden zij in verband gebracht met diefstal en kinderontvoering. Hun vrije handel en nijverheid (paardenhandel, ketellappen, vervaardiging van houten muziekinstrumenten)

---

⁹³ het gebied ten noorden van Veendam richting Meeden staat bekend als 'Egypteneinde' dat zou verwijzen naar de vroegere aanwezigheid van zigeuners en/of woonwagenbewoners

en magisch-medische praktijken wekten de naijver en argwaan van de plaatselijke gilden en kerkelijke overheid, terwijl algemene xenofobie uiteraard ook een rol speelde.

Net als elders in Europa kwam het tot vervolgingen en verdrijvingen. In de achttiende eeuw zijn er in ons land daarom bijna geen zigeuners meer te vinden. Pas in de negentiende eeuw komen groepjes Hongaarse ketellappers opnieuw ons land binnen. Dan wordt pas voor het eerst het woord 'zigeuner' gebezigd voor deze immigranten. Overigens, het traditionele beeld van rondtrekkende woonwagenbewoners is niet helemaal juist; veel zigeuners woonden en werkten tot het einde van de negentiende eeuw nog in tenten. Vandaag de dag wonen in Nederland nog enkele duizenden zigeuners. Voorzover men nog rondtrekt gebeurt dat uiteraard met auto's en caravans.

Hollandgänger

De gastarbeiders en dan met name de landarbeiders uit Duitsland die in Nederland seizoensarbeid (grasmaaien, turfsteken) verrichtten, vormden tot het midden van de 19^e eeuw een tweede groep mensen die - althans voor een deel van het jaar - een zwervend bestaan leden. Als vreemdelingen werden zij in het gastland aangeduid met talloze, vaak spottende benamingen: de term 'hannekemaaiers' is algemeen bekend. Over deze trekarbeid van Duitsland naar Nederland is inmiddels een grote hoeveelheid wetenschappelijke literatuur voorhanden. Een aparte groep vormden de 'kiepkerels' die met hun handelswaar in de 'kiep' - als het textiel betrof noemde men ze ook wel 'hozevelinks of lapkepoepen' - door het land trokken; net als zigeuners een apart slag volk met een eigen taal die voor de buitenstaander (en concurrent !) onmogelijk was te verstaan. Velen van hen vestigden zich later definitief in Nederland,

zoals de gebroeders C. en A. Brenninckmeijer en de familie Dreesman. Ook de in Zuidoost Drenthe bekende woonwagen-familie Wolters/Hendriksen die als handelaren en scharenslijpers de kost verdienden waren uit Duitsland afkomstig.

Het woonwagenkamp

De woonwagen is het symbool van een zwervend bestaan. Toch deed de typische woonwagen eerst rond 1880 z'n intrede. Voordien woonde men in tenten en/of bediende men zich van een huifkar. Aanvankelijk was dat niet meer dan een eenassig karretje dat door de mensen zelf werd getrokken of geduwd. In 1918 werd met de 'Wet op de woonwagens en woonschepen' de vrije bivakking aan banden gelegd. Voortaan zou men zich alleen nog mogen vestigen op door gemeenten speciaal daartoe ingerichte locaties, de zgn. woonwagenkampen. Het Woonwagen Kamp Emmen (WKE) is een van de bekendste. Het ontstond aan het einde van de 19^e eeuw op een stuk woeste grond (de zgn. Heidehoek). In de loop van de 20^e eeuw gaven steeds meer inwoners hun zwervend bestaan op. Omdat negotie aan de deur steeds minder opbracht ging men zich toeleggen op andere verdiensten zoals de autohandel of de handel in lompen en metalen waardoor het onpraktisch werd veelvuldig van kampement te wisselen. Het kamp werd bovendien voorzien van moderne faciliteiten zoals waterleiding (1953) en aansluiting op het elektriciteitsnet (1963). In de jaren 1968 en 1989 werden verdere modernisering doorgevoerd. In 1993 kreeg het kamp een eigen buurtcentrum. De voetbalclub WKE is inmiddels een begrip; door haar sportieve activiteiten heeft ze veel bijgedragen tot een verdergaande integratie van de bewoners van het kamp in de plaatselijke samenleving.

Telefoonaansluitingen in 1954: Bellingwolde

BELLINGWOLDE		
51 Aarents, J. Café, kunstsmeth., Rhederbrug A 174 53 Addens, E. T. Landb. en hengsth., O 22. 2 Addens, H. G. Kass. Coöp. Boerenleenb., A 281. 16 Addens, N. G. A. 21. 68 Addens, R. L. Dir. Coöp. stroocartonfabr. de Dollard, A 1. 114 Alberts, R. Br., koek- en banketbakk., B I. 101 Aldershof, H. J. Plaatsel. hersteller der N.V. Mij. t.a. en expl. v. Laagsp. netten, A 35. 42 Baas, J. H. Landb., K 32, <i>Vriescheloo</i> . 24 Bahiman, H. H. Luxe en vrachtovervoer en rijw.h., Hoofdst. C 69. 50 Belastingen, Rijks Sectiechef I.A., Woonh., B51. 56 Bisschop, H. Exped., K. 15, <i>Vriescheloo</i> . 29 Blokzijl, J. Timmerbedr., O 75. 106 Blouw, P. Brandst.h., Rhederw. A 168 VI. 175 Boer, Ds. A. H. Ned. Herv. Pred., C 9. 73 Boer, W. Caféhoud. en musicus, Hoofdst. B 33. 1 Bos, D. Winkelier, Rijwelh. en rep.inr., D 43. 174 Bos, Tj. K. Hoofd Oosterschool, C 6. 163 Botjes, P. Hoofdst. A 230. 130 Boven, P. Landb., D 33. 40 Brandweer Commndt., O 121 C. 17 Meldingspost, garage, Lameyer, A 6. 135 Broekema-Smidt, Mevr. Wed. J. M. B 111. 57 Brouwer, B. J. Assist.-dienstgeleider Invoerr. en s.v.c., E. 69. 99 Brouwer, E. J. Veeh., C 11. 88 Brouwer, E. A. Slagerij, B 187. 15 Brouwer, F. E. Landb., O 44 I. 54 Brouwer, S. Omesst., drogist., Hoofdst. O 73. 65 Bruggers, F. P. Landb., Hoofdst. A 284. 132 Brunings, J. Landb., C 10. 26 Brunings, H. H. Commissionnaire en paardenh., O 19d. 124 Bruning, L. H. Agent Stroverkoopbur., De Combinatie, A 39. 62 Buiskool, G. Loodg. en electr., A 287. 107 Bultena, R. A. Autoverh., Carrosserie- en Wagenb., Hoofdst. A 93. 154 Café Keizer Hoofdst. D 108. 91 Coöp. de Pionier U.A. Hoofdst. B 209. 110 Dallinga, R. H. Verzekeringssag., Hoofdst. O 44. 6 Deiden, R. H. v. Hotel, B 118.	DOORLOPEND BEREIKBAAR. ZIE OOK ONDER OUDERSCHANS. 20 Dinkla Wzn., P. L. Landb., A 175. 171 Drenth, A. Esso-gasdepôt, A 32. 93 Edens, J. Landb., D 129, <i>Den Ham</i> . 25 Eelands, Mevr. Wed. A. A 189. 8 Eggens, H. Arts, Wijk A nr. 96. 153 Ezinga, J. Meubelmak. en stoffeerdery, Hoofdst. B 201. 32 Feiken, Wed. J. A. Bloet. bedr., B 188. 139 Fröling, S. A. M. Schilder, B 42. 64 Gastman, U. J. Landb., Hoofdst. A 227. 36 Geertsema, J. H. H. Transp.bedr., A 110 C I. 5 Gemeente en Gem. Instellingen Burgem., Gem. secr., secret., archit., Bur. Werkl.zorg, 9 Woonh. Burgemeester, B 11. 70 Woonh., Gem.-secr., Hoofdst. B 120. 40 Woonh. Gem. Bouwk., Commndt. Brandweer, O 121 C. 63 Georgius, P. L. Landb., A 208. 160 Gernant, Th. Veeh., Noordstr. D 16. 59 Geddis, H. Landb., A 208. 157 Guichelaar, E. Landb., K 42, <i>Vriescheloo</i> . 117 Harkel, L. ter Manuf., Hoofdst. B 37. 159 Harkel, N. ter Landb. en fourageh., Rhederw. A 168. 92 Hassink, G. A. Kruidenier, Rhederw. B 41. 31 Heuvelen, J. v. Landb. smederij, A 270. 69 Hindriks, I. Timm., sann., B 132 II. 173 Hindriks, J. H. Vert. Ned. Dekkl.fabr. v.h. Zaa-dhof, A 161/2. 118 Hofsteenge, R. Landb., B 93. 170 Holtkamp, J. Schilderbedr., B 136. 134 Holtkamp, P. Huisschilder, Rhederw. A 159. 10 Hotel Reiderland Big. J. L. de Roos, C 17. 100 Houwing, F. Gr.-, fruit- en vish., Hoofdst. B 138. 142 Huizing, A. Landb., B 111. 103 Jannink's Weefschool B 127. 145 Jansen, H. Goudsmid, B 219. 49 Jansma, J. Br., koek- en banketb., O 32. 119 Jonker, R. K. Landb., B 94. 44 Keijzers, G. A. Huish. art., A 146. 86 Keyzers & Z'n., Fa. G. A. Compl. woninginr., Hoofdst. B 113.	41 Kimp, S. B. Vakman PTT, B 94a. 129 Klok, A. Landb., A 261. 109 Koets, E. Landb., A 19. 140 Koets, P. W. Landb., B 39. 33 Koolhof, Fred. Kledinghuis, O 61. 23 Koolhof & Zn., F. E. Manuf., A 114. 89 Korte, H. vrachtautodienst, Hoofdst. C 77. 167 Korten, A. Evangelist, Rhederw. A 162. 58 Koster Jan., S. Boemist, 138a. 43 Krutier, H. R. Boek- en fotoh., drukk. A 198. 82 Kruijs, G. Transp.bedr., Hoofdst. A 92. 55 Kruijs, P. Slagerij, Rhederw. A 231. 121 Kruijs-Bijleveld Damsmaatkleid., manuf., B 140 I. 96 Kruijs Sr., G. B 44. 97 Kruijs Sr., R. Landb., Hoofdst. C 50. 165 Kruijs, G. Landb., B 121. 27 Kruijs, H. E. Schoenenhuis, Bellingwolde, B. 91. 115 Kuiper, H. Bijw., kachels en aanverw. art., Rhederw. A 169. 35 Kwak, H. Comm. ag. Fr.—Gron. Suikerfabr., Caféhouder, Zuid A 31. 14 Laan, F. A. H. S. v. d. Arts, B 2. 17 Lameijer, Wed. E. Café. en autogår., A 6. 120 Lameijer, H. Rijwelh., Hoofdst. A 233. 61 Landmacht, Kon. Kon. Marech. Brig. Bellingwolde, Hoofdst. A 191. 74 Langenberg, A. Kruidenier, O 7. 93 Leemhuis, E. H. B 132. 162 Lenning, H. v. Gepens. Onderwes, Hoofdst. B 122. 95 Letama, J. Brandst.h., A 240. 136 Lukkien, B. Landb., B 66 I. 152 Lukkien, W. Landb., A 28. Marechaussee, Kon. Zie onder: Landmacht, Kon. Meins, D. Kruidenier, Rhederweg A 179. 112 Meins, Mevr. Wed. F. Bakkerij en kruiden.bedr. Rhederw. A 173. 169 Meins, W. Luxe- en huish. art., glas, porcelein enz., A. 232. 80 Metting, H. Brandst.h., Hoofdst. D 46. 45 Metting, J. T. Autoverh. op landb. smederij, B 106. 7 Meijer's Graanb. Graanh., A 34. 104 Molenaar, E. H. Landb., A 209. 155 Molenaar, J. Y. Landb., Hoofdst. A 212. 105 Molenaar, U. J. Landb., B 133.

201

BELLINGWOLDE—BEMMEL

BELLINGWOLDE (vervolg)

81 Mulder, D. Maatkleding, C 71. 161 Mulder, D. Aann., Hoofdst. B 185. 12 Mulder, J. F. Pl. Bur.houder v. d. P. V. O., A 218. 94 Muller, H. R. Timmerman-aann., Kerhof. C 37. 87 Muller, J. H. D. en H. Kapver, D 100. 123 Nanninga, J. Landb., B 47. 84 Noor, R. H. Hfd. der school, Rhederw. A 183. 173 Noord Ned. Dekkl.fabr. v.h. Zaa-dhof Vert. J. H. Hindriks, A 161/2. 138 Oldenzel, G. Landb., E 66. 83 Olthof-Wijma, Mevr. A. M. D. Tandarts, practijk, Groene Kruisgebouw A 27. 126 Oterdoom, J. B. Landb., B 31. 60 Perion's Manuf. en Damsmaatkleid. Zaak, A 170. 3 Politie, Rijks Groep en post Bellingwolde, Hoofdst. A 200. 102 Woonh. Postcommndt., Zuidstr. C 161. 108 Prins, A. H. Varkensh., Rhederw. A 133. 78 Prins, K. Garagehouder, Hoofdst. B 156. 76 Rakers, K. Onderwijzer, Musicus, B 127 I. 90 Renke Ezn., E. H. Landb., B 109. 71 Renken, G. Rustend landb., A 204. 34 Rinsema, Mevr. Wed. A. G. B. 114. 46 Rookmaker J. Czn., E. N. Landb., B 265. 126 Rookmaker Jhzn., E. N. Landb., B 202.	18 Rookmaker, E. Tj. Landb., B 126. 168 Rubingh, S. Landb., B 54. 151 Schaap, Meij. J. Verloek, O 153. 166 Schipper, G. K. Landb., Hoofdst. K 18, <i>Vriescheloo</i> . 67 Schipper, J. Contr. Stroocartonfabr. De Dollard, Hoofdst. B 140. 77 Scholte, H. Winkelier, Rhederw. A 182 I. 4 Schouwman, J. Agent, handel, Hoofdst. A 30. 127 Schwennen, H. G. Slager, Hoofdst. D 47. 37 Siems, J. Rijwelh., B 142. 28 Siepel, P. H. Makel. in onr. goed., hyp., assur., Rhederw. A 116. 39 Sluiter, Fa. A. Bouwmaat., cementind. en houth., zaak en woonh., J. G. Sluiter, K. B, <i>Vriescheloo</i> . 143 Idem (b.g.g.). 143 Woonh. A. Sluiter, K. 6, <i>Vriescheloo</i> . 39 Idem (b.g.g.). 72 Sterenborg, E. Maatkleding, Hoofdst. C 115. 48 Sterenborg, W. Hoofd Uitschool, A 237. 13 Stronk, Fa. S. S. Comm. in granen en zaden, O 85. 141 Tappers, R. J. Landb., A 95. 75 Tebbenhof, H. Distragent S.V.C., Zuidstr. O 179. 113 Textielhuis H. Perton, Hoofdst. B 137. 70 Tinga, D. Gem.-secr., Hoofdst. B 120.	85 Togtema, J. H. Landb., D 130. 144 Tonkes, L. T. C 45. 88 Tuijn, H. Bedrijfs. boerderij T. J. Rookmaker, B 94. 166 Tuijn, J. Veeh., B 143. 9 Vassinder Jr., W. Burgemeester, B 1. 111 Veldkamp, B. Molenaar, K 18, <i>Vriescheloo</i> . 79 Veldkamp, J. Schilder, Rhederw. A 125. 158 Vermue, S. L. Landb., D 107. 133 Visser, G. Alg. Assur.kant., Hoofdst. A 193. 172 Vries, J. Schilder, Hoofdst. A 285. 52 Vriese, R. Aann.bedr., Ag. Brandverz. Mij. Holland, A. 37 I. 22 Vrind, H. N. Manuf., D 26. 30 Warnijes, J. Drogist., A 273. 19 Wassing, H. Mach. Melker, O 19. 47 Waterschap Westerwolde Brugwachter Wijmeersterbrug. 103 Weefschool Jannink B 127. 156 Woltjer, J. Wachtm. Rijkspolitie, Zuidstr. C 187. 173 Zaa-dhof, Noord Ned. Dekkl.fabr. v.h. Vert. J. H. Hindriks, A 161/2. 137 Záborsky, Ds. J. A. I. Geref. Pred., Hoofdst. B 55. 131 Zwiers, D. Landb., C 12.

Aankondiging

Gevangen in het veen

Vanaf het jaar 1933 werden in het Duitse Emsland vlak langs de grens met Groningen en Drenthe vijftien concentratiekampen gebouwd. In dat jaar namelijk greep Hitler de macht en vanaf die tijd begon de heksenjacht op politieke tegenstanders van de nazipartij. Bij arrestatie volgde vaak opsluiting in een van de kampen in het zeer onherbergzame, moerassige en dunbevolkte Emsland. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de politieke gevangenen gaandeweg vervangen door krijgsgevangenen, hoofdzakelijk Russen. Onder erbarmelijke omstandigheden werden deze ingezet om met gebrekkige middelen het veen te ontginnen. Duizenden hebben de ontberingen niet overleefd en zijn ver van huis en hard naamloos gestorven en begraven.

Over dit alles zal de heer Pieter Albers uit Emmen, die een boek heeft geschreven over dit onderwerp aan de hand van beeld en geluid vertellen op woensdag 25 oktober om 20.00 uur in de

Kwartierstaat van Harm Kraai schrijver in Westerwolde

16 Jan Alberts Kraai kuiper, landbouwer ≈ Vlagtwedde 9 nov 1727 □ Vlagtwedde 30 sep 1794	18 Hendrik Roelfs Smeenck timmerman * Sellingen ca. 1725 † Vlagtwedde 18 mrt 1815	20 Harmannus Tammes landbouwer ≈ Sellingen 29 mrt 1732 † Vlagtwedde 20 jan 1804	22 Remke Wubbes Wijbelingh ≈ Vlagtwedde 7 feb 1740 † Weende 27 mei 1802	24 Wilt Jans Buirs ≈ Ter Apel 17 dec 1734 † Wollinghuizen 23 mrt 1822	26 Harm Geerts Boelmans ≈ Vlagtwedde 5 okt 1749 † Weende 14 jul 1806	28 Hilvert Geerts Meems landbouwer ≈ Sellingen 5 okt 1755 □ Sellingen 5 aug 1794	30 Roelf Luikens Landbouwer ≈ Sellingen 1 jan 1758 □ Sellingen 25 sep 1802
X Vlagtwedde 21 apr 1752	X Ter Apel 20 mrt 1757	X Vriescheloo 20 apr 1758	X Vlagtwedde 3 apr 1772	X Vlagtwedde 7 apr 1757	X Vlagtwedde 11 jun 1786	X Sellingen 22 jun 1783	X Sellingen 21 mei 1786
17 Jantien Alberts * Roswinkel ca. 1727 □ Vlagtwedde 21 okt 1811	19 Engeltien Reints ≈ Vlagtwedde 10 aug 1738 □ Vlagtwedde 30 jan 1796	21 Swaantje Willems ≈ Vriescheloo 12 jan 1738 † Vlagtwedde 28 jun 1805	23 Reindina Jans ten Velthuis ≈ Vlagtwedde 9 apr 1745 □ Vlagtwedde 12 feb 1789	25 Antje Jans Bontkes * Vlagtwedde 25 dec 1733 † Wollinghuizen 9 mrt 1801	27 Grietje H. Tammes ≈ Vlagtwedde 1 apr 1759 † Weende 19 okt 1831	29 Geertruid L. Bruggers ≈ Sellingen 19 jun 1760 † Laude 10 feb 1847	31 Antje G. Boelems ≈ Vlagtwedde 1 mrt 1761 □ Sellingen 15 mrt 1799
8 Albert Jans Kraai kuiper ≈ Vlagtwedde 8 mrt 1767 † Amsterdam 22 sep 1826 X Vlagtwedde 7 jun 1795	9 Hillechien Hindriks Smeenck ≈ Vlagtwedde 14 okt 1770 † Vlagtwedde 4 okt 1811	10 Christiaan H. Tammes landbouwer ≈ Vlagtwedde 6 nov 1774 † Vlagtwedde 27 nov 1854	11 Janna Remkes Wijbelingh * Weende ≈ Vlagtwedde 17 aug 1777 † Vlagtwedde 18 jun 1857	12 Geert Wilts Buirs landbouwer * Vlagtwedde ≈ Vlagtwedde 22 sep 1776 † Weende 16 okt 1822	13 Zwaantje H. Boelmans * Weende ≈ Vlagtwedde 4 nov 1787 † Weende 24 mei 1810	14 Geert Hilwerts Meems * Laude ≈ Sellingen 17 mei 1786 † Jipsinghuizen 6 dec 1821	15 Grietje Roelfs Bruggers * 26 feb 1792 ≈ Sellingen 26 feb 1792 † 12 feb 1877 □ Wollinghuizen
X Vlagtwedde 7 jun 1795		X Vlagtwedde 28 nov 1805		X Vlagtwedde 5 okt 1806		X Sellingen 28 dec 1810	
4 Jan Alberts Kraai kuiper * Vlagtwedde 25 jul 1802 ≈ Vlagtwedde 1 aug 1802 † 6 dec 1882 □ Veele X Vlagtwedde 7 okt 1831	5 Reindina Kristjaans Tammes * Vlagtwedde 13 dec 1808 † 25 mrt 1881 □ Veele		6 Harm Boelems Buirs landbouwer * Weende 13 jan 1807 ≈ Vlagtwedde 25 jan 1807 † Jipsinghuizen 7 jan 1860 X Vlagtwedde 9 sep 1831		7 Geertruida Geerts Meems * Sellingen 5 sep 1811 † 8 mei 1878 □ Wollinghuizen		
2 Albert Jans Kraai landbouwer * Vlagtwedde 8 jun 1834 † 12 okt 1887 □ Veele				3 Grietje Harms Buirs * Jipsinghuizen 29 mrt 1839 † 20 mrt 1921 □ Veele			
X Vlagtwedde 27 mei 1863							
1 Harm Kraai onderwijzer, journalist en schrijver * Jipsinghuizen 24 jan 1866 † Winschoten 9 dec 1928 X Beerta 4 mei 1895 met Tjaakje Harms Buiskool, * 29 feb 1868 Beerta † 5 mrt 1930 Enschede, dr. Van Harm Buiskool en Berendje Wirtjes							

Tijdschriften en Boeken

Het archief van de vereniging is geplaatst in het Streekhistorisch Centrum te Stadskanaal (naast de watertoren).

Inlichtingen: dhr. B. Roossien tel. 0599-612649

Tijdschriften en boeken worden in geen geval uitgeleend, maar zijn uitsluitend ter inzage.

Tijdschriften

Threant: NGV afd. Drenthe 2006. Jaargang 17, nr. 2

O. Brunsting	Genealogie van Hindrik Wessels (Eising 2)
O. Brunsting	Genealogie van Jan Everts (Eising 8)
G. Kamphuis	Index Threant 2005
H.D.J. Krikke	De Drentse familie van Johannes Theodoor Wenniger.
G. Kamphuis	Van Middelbert/Euvelgunne naar Gieten (Genealogie Berent Harmens en Trijntien Roelofs, getr. 1780 te Gieten)

Threant: NGV afd. Drenthe 2006. Jaargang 17, nr. 3.

O. Brunsting	Genealogie van Hendrik Arents (EIS4).
O. Brunsting	Beknopt parenteel van Jan Eysinge (EIS6)
J. Boerhave	Van Assen/Smilde naar Oak Harbour (fam. Streutker)
G.H.J. Kolker	Stamreeks Walkotte
G.H.J. Kolker	Martilineaire reeks Wellen

Huppeldepup. NGV afd. Groningen. Jaargang 13, nr. 2 2006.

W.G. Doornbos	Naamlijsten XI, Boterverkopers te Groningen in 1665
J.M.B. Boelens en	Willem Luirts, een 17 ^e eeuwse Groningse landbouwer
O.J. Nienhuis	
P.J.C. Elema	Genealogie Breggers (Groningen)
J.J. Hazenberg	Portret van Aleida Engelma (1724-1782)
A. Veldhuis	Archieven van de Friese Stadhouders
J. Wolf	De frustratie van een hobbyist (over Claes Crijns uit Oling)
A. Veldhuis	Interview met Joop van Campen.

Twenthe Genealogisch. NGV afd. Twenthe. Jaargang 22, nr. 2 april 2006

A. ten Thijs-Kort	Parenteel van Engbert ten Tije (06-02-P)
J.J. Leushuis	Stamreeks van Marle Leushuis (06-03-S)
H. Boom	Huwelijksdispensaties.

Twenthe Genealogisch. NGV afd. Twenthe. Jaargang 22, nr. 3 juli 2006.

L. van Schie	Interview met scheidend voorzitter F. Agterbosch
R.J.C. van Waarde	Kwartierstaat van Karel en Gerard van het Reve.
L. Nahuis-Hümmels	Moederreeks van Leidy Hümmels.
G.M. de Vries-Schepers	Kwartierstaat van Johannes Hendrikus (Jan) Schepers

Gens Nostra: Maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging jrg. 61 nr. 3, maart 2006.

L.M. van der Hoeven	Monsterrol van de compagnie van kapitein Hendrik Cunderturff uit Gouda in 1627.
J.E. Verstegen	Portret van echtpaar Verstegen-Wisboom (1865)
S.M. Auwerda-Berghout	De herkeuring van Luitenant Hatzmann (aanvulling op artikel uit Gens Nostra 54 (1999).
J.F. van der Horst	Portret van Adam de Amazoon (1896, Amsterdam).
P. Slop	Een sprekende kwartierstaat.
C.R.H. Snijder	Portret van Henricus Snijder (1875 Edam).

Gens Nostra: Maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging jrg. 61 nr. 4 en 5, april/mei 2006. Jubileumnummer; zestig jaar Nederlandse Genealogische Vereniging 1946-2006.

R. F. Vulsmas	Zestig jaar NGV en achtenvijftig jaar Hoofdbestuur.
Thema Naam:	
B. van Dooren	'Wat is in een naam'
R.A.J. Dix	Vererving familienaam in vrouwelijke lijn
P.H.H. Scharp	'What's in a name. Naamsverandering Doeblawa-De Blois-Duswa/Dusoswa-De Wekker.
Th.J. Kamphuis	Voorname voornamen. Het gebruik van verschillende voornamen voor dezelfde persoon.
Thema Roerend-on(t)roerend:	
J.T. Anema	De theepot van Beppe Tjitske uit 1773
J.C. Dorlas	De 'Familie-molen'
P. Slop	Een raadgevende gildebeker
W. Spies	Het kopje van mijn tante
C.H. van Wijngaarden	'Kostbare' erfstukken.

Gens Nostra. Maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging jrg. 61 nr 6, juni 2006.

A.J. Stasse	Van der Mast ('s Gravenmoer)
C. Steinstra	Dodenakkers op internet (digitalisatie kerkhoven/begraafpl.)
G. Mertens	Ons biologisch erfgoed aan het licht gebracht via het Y-chromosoom.
A. Verweij	Het portret van Jan Verweij.
C.J. Colpaart	Het portret van A. van de Plassche
P. Verdonk	Het portret van David Verdonk en Johanna van der Linden.

Gens Nostra. Maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging jrg. 61 nr. 7/8 juli/augustus 2006. Themanummer rond genealogisch onderzoek naar Joodse families, met onder meer:

div. samenstellers	Kwartierstaat van prof.dr. Lou de Jong.
T. Hokken	De joodse familie Brandel te Rotterdam sinds 1811.
L. van der Hoeven en H.M. Morien	Genealogie van het joodse geslacht Olman
J.J. Schellekens	Elke andere generatie Elkele.
P.J.C. Elema	Genealogie joodse geslacht Kick (Groningen, Leiden, Amsterdam).

Emsländische und Bentheimer Familienforschung. Heft 83, Band 16, Januar 2006.

T. Unger	Missonszelle Meppen war 70 Jahre "rein evangelisch".
W. Lieske	Ahnenliste Hermann Brünink, Nordhorn.
A.F.M. Hilgerink	Auszüge aus dem Trouwboek der Herv. Gemeinde Denekamp 1676-1683.

Emsländische und Bentheimer Familienforschung. Heft 84, Band 17, Mai 2006.

T. Sodmann.	Historische und kulturelle Beziehungen zwischen den östlichen Niederlanden und dem Westmünsterland.
A Eiyneck	Ein Museum im Wohnzimmer-Privatmuseum Jan Brands.
Div. auteurs	Ein Meilenstein für die emsländische Kartografie
A.F.M. Hilgerink	Auszüge aus dem Trouwboek der Herv. Gemeinde Denekamp 1684-1699

Genealogie. Kwartaalblad van het Centraal Bureau voor Genealogie. Jaargang 12, nr. 1, voorjaar 2006.

A. van Noort	De Nederlandse zouaven.
W. van der Most	NGV zestig jaar.
J. van den Borne	Brabantse bronnen in beeld.
F. van Poppel	Uw familiegeschiedenis en de bevolkingsstatistieken.

Genealogie. Kwartaalblad van het Centraal Bureau voor Genealogie. Jaargang 12, nr. 2, zomer 2006.

C. Gietman	Johan Engelbert Elias (1875-1959), familie- en maritiem historicus.
L. Schwartz	Fietsbelasting in Nederland, 1924-1941.

R. van Drie	Portret van genealoge Trynke Elbertsen-Hoekstra.
N.S. van der Wiel	Het trouwboekje
J. van den Borne	Persoonskaarten.

Volkscultuur Magazine. Jaargang 1, nr.1, voorjaar 2006.

I. Strouken	Nieuw tijdschrift Volkscultuur.
D. Dijkhuis	Eten wat de pot schaft. Een tocht naar de oorsprong van de Moderne keuken.
C. Tempel	'Eiergadder'n', palmpaastraditie.
M. Groffen en S. Hoitsma	Beschuit met spruitjes.
M. van Zuijlen	Archief regionaal historische tijdschriften.
A. van der Zeijden	Volksmuziek als immaterieel erfgoed.
Div. auteurs	Carnaval.

Volkscultuur Magazine. Jaargang 1, nr. 2, zomer 2006

J. de Bruijn	Nieuw standaardwerk over Zeeuwse klederdracht.
A.van Ulden en S. de Wijs	Eetcultuur rondom sleutelmomenten.
A. van Delft	Levensverhalen van senioren in Wijk aan Zee
P. de Boer	Traditionele spelen en sporten in Moergestel.

Quellen und Forschungen zur Ostfriesischen Familien- und Wappenkunde. Jrg 55, Heft 2, 2006.

H. Bruns	Familienbibel Mennenga
H. Bruns	Taufen von Hamswehrumer Kindern im Kirchenbuch Upleward.
H. Bruns	Stammfolge Geschlecht Reershemius.
B. van der Linde	Restanten uff der Herligeidt Up und Wolthusen ock Borsum Jarsum Widdelswer.
H.J. Burmester	Quellenauszüge zum Vorwerk Nortmoor des Johanniterklosters Hasselt.
H.J. Burmester	Ostfriesen an der Universität Frankfurt/Oder und Greifswald.
H. Fischer	Stipendium Gerlacianum, eine 400 Jahre alte Stiftung in Grimersum (Krummhörn).

Stad en Lande: Cultuurhistorisch tijdschrift voor Groningen. Jrg. 15 nr. 2, 2006

Themanummer:	'Bosch boven water gehaald' Over de geschiedenis van eenverdwenen eiland in de oostelijke wadden.

Kroniek van de Historische Vereniging Zuidoost-Drenthe, Jrg. 15, nr. 1, Februari 2006

P. Mensingh	Over een oude buurtschap (Den Oever bij Emmen)
G.H. Varwijk	EDS-tramwagon 85 gerestaureerd.
J. te Winkel	Scheuring in Hervormd Emmen 1866-68.
S. Hoek	Schenking door H. Slik te Almelo

Kroniek van de Historische Vereniging Zuidoost-Drenthe. Jrg. 15, nr. 2 Mei 2006

J. te Winkel	Scheuring in Hervormd Emmen 1866-68 dl 2
W. Visscher	Kanaalgravers in en rond het Oranjekanaal (dl. 1)
S. Hoek	150 jaar Oranjekanaal
R. van Maanen	Kleine tuinders in Emmen rond 1938.

Haselhof Bulletin 1/06. 17de jaargang, april 2006.

A. Hazelhoff	Rechtspraak in Westerwolde, een historisch ogenblik.
R. Hazelhoff	Levensverhaal van Roelof Hazelhoff, 1886-1964(X-40).
A. Hazelhoff	Boerderij van Nantko Hazelhoff 1849-1917 (VIII-100)
R. Hazelhoff	Roelof Hazelhoff, een waterschapsman (X-40).

Waardeel. Drents Historisch Tijdschrift. Jaargang 26, nr. 1, 2006.

G. de Leeuw.	Drentse Pioniers. Van afscheiding naar landverhuizing.
K.P. Timmer	De Duitse inval in Drenthe (Duitse bronnen over mei '40)
M. Goslinga	Foto's van meester Boneschanser.
S. Odding	10 jaar DHV Krantenwerkgroep.
E.H. Karel	Gietense jeugdcultuur rond 1970.

J. Blauw Diever rond 1930.

Waardeel. Drents Historisch Tijdschrift. Jaargang 26, nr. 2 2006.

E.H. Karel Streekverbetering in Drenthe 1953-1970.
H.T. Waterbolk De auteur van 'Het geheim van het oude Heideland'
S. Vos Archief van de voetbalvereniging Achilles '94 (Assen).
T. Oosting Huis Overcinge (Havelte)
A. Eggens Criminaliteit in Zuidoost Drenthe.
A. Haar Lichte muziek in Drenthe.

Gruoninga. Jaarboek voor genealogie, naam- en wapenkunde. Jaargang 49 2004.

R. Alma en M. Glas Staatboek van Ommelander meiers (1595-1803)
P.J.C. Elema Nederlanders van Zwitserse oorsprong.
P. Bos Nageslacht van Reert Menkes (Bedum, 17^e tot begin 19^e eeuw)
J.P.A. Wortelboer Zilveren lepel uit 1784 van P.A. Zijlma en W. Egberts
R.H. Alma Landgebruikers te Scheemda (1598)
M. Glas en H. Hartog Gedoopten te Warffum (1661-1664)
U.M. Ubbens De voorouders van Wytske Cornelis, nieuw licht op de tak van de familie Brongers.
P.J.C. Elema Een predikantszoon Bras?
P. Beishuizen De man die nooit overleed, Koert Hindriks Bei(s)huizen
R.H. Alma Schotregister van het Winsumer- en Schaphalster zijlvest (1553).
K.H. van Straten Genealogie Widmarius (Bierum, Zuidhorn, stad Groningen)
P.J.C. Elema Het geslacht Hagel (Groningen)
R.H. Alma Register op het schotregister van het Winsumer en Schaphalsterzijlvest (1553)

Boeken

He(c)kman in Noordoost Nederland sinds de zestiende eeuw, geschreven door M. van der Woude en G. Hekman. Haskerdijken, 2006. Geschonken door de auteurs.